

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Ilham Aliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 207 (5927) 8 noyabr 2019-cu il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

İlham Əliyev: "Azərbaycan-Rusiya münasibətləri strateji xarakter daşıyır və zamanın sinağından çıxıb"

3

Rusiya-Azərbaycan:
Əlaqələrin intensivliyi artır

8

Ermenistanda
nə baş verir?

11

Terrorcu erməni
Ermenistan
hakimiyyətini hədələdi

Prezident İlham Əliyev: “Azərbaycan-Rusiya münasibətləri strateji xarakter daşıyır və zamanın sınağından çıxıb”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Rusyanın “Rossiya” və “Birinci” televiziya kanallarına verdiyi müsahibəsi və həmin müsahibədə səsləndirdiyi fikirlərin hər biri, ilk növbədə, Azərbaycan və Rusiya dövlətləri arasında yaranmış yeni, eləcə də, daha sıx əməkdaşlıq təzahürünün bariz nümunəsidir. Belə ki, həmin reallıq, həm də belə nəticəyə gəlməyə zəmin yaradır ki, tərəflərin strateji müttefiqiyyi, o cümlədən, mehriban qonşuluq, dostluq prinzipinin inkişafı yaxın gələcəkdə daha münbit faktorlara yol açır.

Əbəs deyil ki, Prezident İlham Əliyev sözügedən müsahibəsində, xüsusilə, vurğulanıb ki, Azərbaycanın Rusiya ilə münasibətləri hər hansı xarici gündelikdən azaddır. Ona görə ki, bu münasibətlər zamanın sınağından çıxıb. SİTAT: “Hər iki tərəf bu münasibətləri strateji tərəfdəşliq münasibətləri adlandırır. Bu, həqiqətən də, belədir. Çünkü biz həm qonşuyuq, həm də mehriban dostlarıq. Son vaxtlar bizim münasibətlərimiz xeyli səmərəli və keyfiyyətli olub. Biz həm beynəlxalq meydanda əməkdaşlıq edir, həm də bir-birimizi dəstəkləyirik.”

“Rusiyadan Azərbaycana, Azərbaycandan Rusiyaya çoxmilyardlı investisiyalar qoyulur”

zə geldikdə isə, qətnamələr 25 ildən artıqdır ki, kağız üzərində qalır. Bununla da, bu aparıcı dünyəvi təsisat müəyyən dərəcədə nüfuzdan salınır. Buna görə də, düşünürəm ki, beynəlxalq hüquq dünyadakı vəziyyətin əsas amili olmalıdır. Amma gerçəlik belədir ki, bu, baş vermir”.

“Əsas məsuliyyət dünyانın aparıcı ölkələrinin üzərinə düşür”

Sözügedən müsahibədə, xüsusilə, vurğulanıb ki, Azərbaycan dövləti bütün bunlara baxmayaraq, tərəqqi və inkişaf yolunda inamlı addımlayır, eləcə də, dünyanın global problemlərinin həlli istiqamətində səmərələrini və töhfələrini verir. Bu baxımdan, dövlətimizin başçısı bu müsahibəsində diqqətə çatdırıb ki, torpaqlarımızın işgala məruz qalması, beynəlxalq siyasi təsisatların isə verilən qərar və çıxarılan qətnamələrə rəğmən, missiyalarını tam şəkildə görə bilməmələri problemin ədalətli həll olunması prosesini gecikdirir. Bu məsələdə məsuliyyət daşıyan aparıcı ölkələr sülhün bərqərar olması istiqamətində daha çəvik, daha məhsuldar işlər aparmalıdırlar. “Dünyanın global işlərində Azərbaycan kimi ölkədən çox az şey asılıdır. Buna görə də, düşünürəm ki, əsas məsuliyyət dünyانın aparıcı ölkələrinin üzərinə düşür və onlar dünyada sülhün qorunması üçün həmin prinsiplərə riayət etməlidirlər”.

Beləliklə, Azərbaycan Prezidenti İlham

İ investisiyalar qoyulur. Energetika, nəqliyyat, humanitar, herbi-texniki və turizm sahələrində əməkdaşlıq edirik.

“Beynəlxalq hüquq dünyadakı vəziyyətin əsas amili olmalıdır”

Digər tərəfdən, dövlətimizin başçısı, xüsusilə, xatırladıb ki, Azərbaycan müxtəlif beynəlxalq təşkilat və qurumlarda Rusyanın mövqeyinə dəsteklər göstərib, müəyyən məsələlərdə, bilavasitə dəst ölkənin maraqlarını müdafiə edib. “Deməliyəm ki, AŞPA-nın iyun sessiyasında Rusiya nümayəndə heyətinin qayıdışı məsələsi həll olunarken, Azərbaycan nümayəndə heyəti tam tərkibdə Strasburqda Rusyanın Avropa Şurası Parlament Assambleyasına qayitmasına səs vermişdi” deyə qeyd edən ölkə rəhbərimiz, bildirib ki, Azərbaycan, həmçinin, BMT, ATƏT, təbii ki, MDB məkanında six qarşılıqlı fəaliyyət göstərir, Rusiya ilə çox six ticari-iqtisadi münasibətlərimiz mövcuddur. Əlbəttə ki, bütün bunlar, həmçinin, ölkəmizin müştəqil, uğurlu xarici siyasetinin əməli və mentiqi göstəricisidir: “Bu il əmtəə dövriyyəsi 20 faizdən çox artıb. Rusiyadan Azərbaycana, Azərbaycandan Rusiyaya çoxmilyard-

nüfuzları kölgə altında qalır: “Biz hansı tərəfdən baxsaq, əsas prinsip beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə riayət olunmasıdır. Təessüf ki, onlar kobud şəkildə pozulur və bu prinsiplərə hörmətin seçim yanaşması mövcuddur. Azərbaycan beynəlxalq hüququn prinsiplərinə riayət olunmamasından zərər çəken ölkə kimi, o cümlədən, ərazilərimizin Ermenistan tərəfindən işğalı ilə əlaqədar, əlbəttə ki, bütün beynəlxalq tedbirlərde beynəlxalq hüququn zəruriliyinə tekid edir. BMT-nin Təhlükəsizlik Şurası bəzən qətnamələri bir neçə günə yerinə yetirir, bi-

Əliyevin “Rossiya” və “Birinci” televiziya kanallarına verdiyi müsahibəsi, bir daha təsdiq edir ki, dövlət başçımız həmin müsahibəsində verdiyi bəyanatları ilə həm də xalqının səsini beynəlxalq aləmə çatdırıb. Məhz bu amil həm də belə bir nəticə hasil etməyə imkan yaradır ki, Azərbaycan dövləti və dövlət rəhbərliyi öz qətiyyətli mövqeyini nümayiş etdirərək, öz prinsipial siyasetini bundan sonra da əzmlə davam etdirəcək.

Rövşən NURƏDDİN OĞLU

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva "Neft Daşları"nın 70 illiyi münasibətilə Azərbaycan neftçilərini təbrik edib

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva "Neft Daşları"nın 70 illiyi münasibətilə rəsmi "Instagram" səhifəsində paylaşım edib.

AZERTAC xəber verir ki, paylaşımında deyilir: "Bu gün əfsanəvi "Neft Daşları"nın 70 illiyi qeyd olunur. 1949-cu ilin məhz bu gündündə neftçilərimiz dünyada ilk dəfə olaraq Azərbaycanda açıq denizdə neft hasil edərək, nəinki ölkəmizin, eləcə də bütün dünyadan neft salnaməsinə parlaq sehifələr yazmışlar. Bu əlamətdar hadisənin yubileyi münasibətə bütün Azərbaycan neftçilərini təbrik edir, hər birinize uğurlar və yeni-ye ni nailiyətlər arzulayıram!".

Bu il özünüməşğulluq programına cəlb edilənlərin sayı 8300-ü ötüb

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Məşğulluq Xidməti tərəfindən cari ilde özünüməşğulluq programına cəlb edilənlərin sayı 8309 nefərə çatıb. Nazirliyin ictimaiyyetlə əlaqələr və kommunikasiya şöbəsindən AZERTAC-a bildirilər ki, layihə iştirakçılarından 1980 nefəri qadınlar, 1922 nefəri əlliyyi olan şəxslər, 1481 nefəri məcburi köçkünlər, 212 nefəri şəhid ailəsi üzvləri, 437 nefəri isə ünvanlı sosial yardımını alan ailələrin üzvləridir. Proqrama cəlb edilən şəxslərdən 6005 nefəri təlim kursunu müvəffeqiyyətlə başa vurub. Təlimlərdə iştirakçılara biznes planlarını qurmaları üçün lazımi məlumatlar tədris edilib və təlimlərin yekunu olaraq onlar biznes-planlarını müdafiə ediblər. Qeyd edək ki, layihə iştirakçılarından 4891 nefəri biznes planlarına uyğun mal və materiallara təmin edilərək kicik ailə təserrüfatlarını yaradılar.

Ukraynada Azərbaycanın ilk Mədəniyyət və İnformasiya Mərkəzi fəaliyyətə başlayacaq

Ukraynada Azərbaycanın ilk Mədəniyyət və İnformasiya Mərkəzi fəaliyyətə başlayacaq. AZERTAC xəber verir ki, noyabrın 8-də Azərbaycanın Ukraynadakı Səfirliyinin dəstek və təşkilatlığı ilə Xarkov şəhərində ölkəmizin ilk Mədəniyyət və İnformasiya Mərkəzinin rəsmi açılış mərasimi olacaq. Mərkəzin fəaliyyətə başlamasında məqsəd Azərbaycanın mədəniyyətini, tarixini təbliğ etməkdir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə dünyada Azərbaycan mədəniyyəti və tarixinin təbliği dövlətimizin prioritet fəaliyyətidir. Ukraynanın digər şəhərlərində də Azərbaycanın Mədəniyyət mərkəzlərinin açılışı gözlənilir.

Ukraynada Azərbaycanın ilk Mədəniyyət və İnformasiya Mərkəzi fəaliyyətə başlayacaq. AZERTAC xəber verir ki, noyabrın 8-də Azərbaycanın Ukraynadakı Səfirliyinin dəstek və təşkilatlığı ilə Xarkov şəhərində ölkəmizin ilk Mədəniyyət və İnformasiya Mərkəzinin rəsmi açılış mərasimi olacaq. Mərkəzin fəaliyyətə başlamasında məqsəd Azərbaycanın mədəniyyətini, tarixini təbliğ etməkdir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə dünyada Azərbaycan mədəniyyəti və tarixinin təbliği dövlətimizin prioritet fəaliyyətidir. Ukraynanın digər şəhərlərində də Azərbaycanın Mədəniyyət mərkəzlərinin açılışı gözlənilir.

Rusiya-Azərbaycan: Əlaqələrin intensivliyi artır

Rusiya və Azərbaycan KİV-lərinin xəbər lentlərində iki ölkənin dövlət xadimlərinin qarşılıqlı görüşləri, yeni kontraktlar bağlanması və çoxsaylı mədəni tədbirlər keçirilməsi barədə məlumatlar boldur. Rusiya-Azərbaycan Parlamentlərərəsi Dostluq Grupunun rəhbəri Dmitri Savelyev AZERTAC-a müsahibəsində bu fənomenin səbəblərini açıqlamağa kömək edir.

-Dmitri İvanovic, on müxtəlif səviyyələrdə Rusiya-Azərbaycan əlaqələrinin intensivləşməsini siz nə ilə izah edərsiniz?

-Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev bu yaxınlarda verdiyi müsahibələrinin birində qeyd edib ki, son vaxtlar ölkələrimiz arasında ikitirəflə münasibətlər daha səmərəli və daha keyfiyyətli olub. Bu gün Rusiya ilə Azərbaycanı dostluq və tərəfdəşlik münasibətləri birləşdirir, qarşılıqlı əlaqələr geniş istiqamətlər üzrə inkişaf edir. Mənim fikrimcə, bizim əməkdaşlıq etmədiyimiz sahələri göstərmək daha asan olar. Təbii ki, tərəfdəşlik nə qədər sıx olsa, bütün səviyyələrdə əlaqələr bir o qədər fəallaşır, bu işə səmərəli informasiya fonu yaradır.

-Azərbaycanın yeni Baş Naziri Əli Əsədov yaxın vaxtlara qədər Prezidentin iqtisadi məsələlər üzrə köməkçisi vəzifəsində çalışırdı. Sizin fikrinizcə, bu fakt ölkələrimiz arasında əmtəə dövriyyəsinə necə təsir göttərəcək?

-MDB Hökumət Başçıları Şurasının bu yaxınlarda keçirilmiş iclasında Əli Əsədov Baş Nazir qismində ilk dəfə rusiyalı həmkarı Dmitri Medvedevlə görüşüb. Mən deyərdim ki, Medvedev Azərbaycanın Baş Nazirinin praktiki təfəkkürünü xüsusi qeyd edib. O, həmin iclasın keçirildiyi "Skolkovo" innovasiya mərkəzinin mövqüsünü qiymətləndirib və bu mərkəzin imkanlarından birgə iş üçün istifadə olunmasını təklif edib. Azərbaycan üçün bütün yenilikləri dərhal duymaq və bunu özündə tətbiq etmək qabiliyyəti səciyyəvidir. Təsadüfi deyil ki, son bir ilde respublika global rəqabətə davamlılıq indeksinə görə 11 bənd irəliləyərək dünyada 58-ci yere çıxb. Rusiya ilə Azərbaycan arasında əmtəə dövriyyəsi məsələsinə geldikdə, son 8 ayda bu göstərici demək olar ki, 25 faiz artıb. Bu, MDB ölkələri ilə Rusiyın qarşılıqlı ticarətində ən yaxşı göstəricidir və mən əminəm ki, bu göstəricinin daha da artması üçün heç də bütün resurslardan istifadə edilməyib. Cənubi Qafqaz dövlətləri arasında Azərbaycan o ölkədir ki, Rusiya oraya en çox investisiya yatırıb, bu isə ölkələrimizin iqtisadi münasibətlərinin strateji xarakter daşmasına dəlalət edir.

-Siz bu fikri əyani şəkildə nümayiş etdirirən bir neçə sazişin adını çəkə bilərdinizmi?

-Əlbəttə, məsələn, "Metrovaqonmaş" ilə Bakı Metropoliteni arasında növbəti müqavilə. Ona görə növbəti deyirəm ki, bu iki təşkilatı uzunmüddəli münasibətlər bağlayır. Bakı Metrosunun qatarlarında 305 vaqon var. Cari ilde bizim maşınçayırınlar Bakıya dördüncü nəslə aid 30 müasir vaqon göndərilib, yeni müqaviləyə əsasən, yaxın iki il ərzində Azərbaycan paytaxtinin metro parkına daha 60 vaqon göndəriləcək və bu park də 20 faiz yenilənəcək.

Oktjabrın sonunda Bakıda 25-ci, yubiley "Baku Build-2019" beynəlxalq sərgisi keçirilib. Maqnitogorsk Metallurgiya Kombinati həmin sərgidə ənənəvi olaraq, öz məhsullarını nümayiş etdirib. Azərbaycanda sənaye və tikinti sahələri yüksəliş mərhələsindədir, buna görə də metallurgiya məhsullarına tələbat yüksəkdir. 2016-cı ildə Maqnitogorsk Metallurgiya Kombinati Azərbaycana 130 min tondan artıq yüksəkkeyfiyyətli rulon və təbəqə halında prokat göndərib. Bu, MDB ölkələri arasında rekord göstərilərdən biridir.

-Regionlararası əlaqələr Rusiya ilə Azərbaycanın əməkdaşlığına nə dərəcədə ciddi

təhfə verir?

-Təbii ki, respublikanın onunla qonşuluqda yerləşən regionlarda əlaqələri daha sıxdır. Taxıl məhsullarının ən iri təchizatçısı olan Stavropol diarında bu yaxınlarda Azərbaycan nümayəndə heyəti üçün biznes-görüş təşkil edilib. Tərəflər Azərbaycana Rusiya məhsulları, o cümlədən elit toxum ixracı barədə razılığa gəliblər. Azərbaycanda aqrar sahənin nümayəndələri üçün bu toxumlar yüksək məhsula zəmanət olacaq, rusiyalılar isə öz süfrələri üçün Azərbaycandan daha çox meyvə və tərəvəz alacaqlar. Ovaxtılıq iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayevin sözlerinə görə, Azərbaycan Rusiyaya meyvə-tərəvəz məhsulları satışını ikiqat artıraraq, bir milyon ton qatdırıbilər.

Həştrəxanda logistika hab yaradılması da aqrar sektorla bağlıdır. Azərbaycanın "KDY Logistics" şirkəti bu həbin tikintisine 2 milyard rubl sərməyə qoyub. İndi həmin şirkət müvəqqəti saxlama anbarından Rusiyaya və digər MDB ölkələrinə ildə 2,5 milyon ton meyvə və tərəvəz nəql etməyi planlaşdırır.

2021-ci ildə Yekaterinburqda iri logistika mərkəzin istifadəyə verilməsi planlaşdırılır. Neticədə Sverdlovsk vilayəti ilə Azərbaycan arasında əmtəə dövriyyəsinin həcmi demək olar ki, ikiqat artaraq 12 milyard rubla bərabər olacaq. Məsəfe urallılar üçün manə olmayıb: bu yaxınlarda həmin regionun nümayəndə heyəti Bakıda en müxtəlif əməkdaşlıq istiqamətləri üzrə -şəhərsalmanın başlamış medəniyyət və təhsil sahəsində mübadiləyə qədər 30-dan çox görüş keçirib.

-Humanitar sahədə qarşılıqlı əlaqələr nə dərəcədə səmərəlidir?

-Mədəni körpüller ölkələrimizin dövlətlərərəsi diaлоqu üçün çox vacibdir. Rusiya və Azərbaycanın intellektual elitaları əsrlərboyu əməkdaşlıq edir. Coxları bilmir ki, II Yekaterina qara-bağlı İbrahim xan ilə məktublaşırı və onu özünnən ən lütfkar məsahiblərindən biri hesab edirdi. Lermontov isə bir məktubunda yazılıdı: "Azərbaycan dilini öyrənirəm. Avropada fransız dilini nə qədər lazımdırsa, Asiyada bu dil bir o qədər lazımdır".

Məndə belə təsəvvür yaranır ki, bir tərəfin təşkil etdiyi mədəni tədbire digər tərəf dərhal bir neçə belə tədbirle cavab verir. Məsələn, Bakıda xalqlarımızın mədəniyyətinin və ənənələrinin qorunub saxlanması mədəniyyətlərərəsi diaлоqu əhəmiyyəti mövzusunda Rusiya-Azərbaycan diskussiyası keçirildi, Moskvada isə demək olar ki, eyni vaxtda böyük şair və mütefəkkir Nəsiminin 650 illiyinə həsr edilmiş "Rusiya və Azərbaycanın humanitar əməkdaşlığı: mənəvi tarixi ənənələr və müasirlik" mövzusunda elmi-praktik konfrans təşkil edildi.

Bir məsələyə də diqqəti cəlb etmək istərdim ki, MDB üzvü olan ölkələrin Müdafiə Nazirliyi Şurasının iclasında Sergey Şoyqu tarixin saxtalaşdırılması hallarına qarşı mübarizənin zəruri olmasını qeyd etdi və həmkarlarını Qələbə para-dında iştirak etmək üçün Moskvaya dəvət etdi. Azərbaycanda Böyük Qələbenin 75 illiyinə xüsusi hazırlıq gedir. Bu ölkədə müharibə veteranlarına qayğı kampaniya deyil, iqtidarıñ gündəlik işidir. Yeri gəlmışkən, ümumi təhlükəsizlik sisteminin yaradılması Rusiya və Azərbaycan üçün ümde məsələdir, cümlə genişmişqası müştərek layihələrin həyata keçirilməsi və səmərəli əlaqələr yalnız dinc səma altında mümkündür.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi məqsədönlü, prinsipial, milli maraqlara əsaslanan siyaseti nəticəsində ölkəmiz güclü, dinamik inkişaf edən, yüksək beynəlxalq nüfuzlu malik dövlətə çevrilib. Bunu təkcə siyasi və iqtisadi sahədə ixtisaslaşmış ekspertlər deyil, eyni zamanda, dönyanın nüfuzlu reyting və beynəlxalq təşkilatları bildirirlər. Azərbaycanın sosial-iqtisadi sahədə əldə etdiyi nailiyyətlər dünya ölkələrinə nümunə olaraq göstərilir. Ölkəmizdə sosial-iqtisadi infrastrukturun müasir tələblərə uyğun yenidən qurulub, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi və qeyri-neft sektorunda güclü potensialın formalasdırılması, əhalinin sosial təminatı sahəsində inqilabi nəticələr əldə olunub.

Qeyd edək ki, ölkəmizdə iş yerlərinin yaradılması daimi prosesdir. 2004-cü ildə regionların inkişafına dair ilk Dövlət Programının icrasına başlanandan bu günə qədər bir milyon 900 minə yaxın yeni iş yeri yaradılıb. Dövlətimizin başçısı bunu belə əsaslandırır ki, bəzi başqa ölkələrdən fərqli olaraq, bizdə əhali artır. Bu da iqtisadi inkişafın təzahüründür. Hər il Azərbaycanda əhalinin sayı 100 minden çox artır. Buna görə də, iş yerlərinin yaradılması daimi proses olmalıdır. Bundan sonra da işsizliyin ən aşağı seviyyədə saxlanılmasına çalışacaq. Məhz bu məqsədə çatmaq üçün atılan addımlar uğurlu nəticələrlə müşayiət olunur. Dövlət Statistika Komitəsinin açıqlamasına əsasən, cari ilin birinci yarısında ölkədə 92 min yeni iş yeri yaradılıb. İş yerlərinin 28,9 faizi qeyri-dövlət sektorunda yaradılıb. Bu da, ölkədə sahibkarlığın inkişafından xəbər verir. Regionlarda infrastruktur layihələrinin icrası, o cümlədən, yol-nəqliyyat, elektrik, qaz və su təchizatı infrastrukturunun yenilənməsi işləri görülür və bu gün də davam etməkdədir. Təbii ki, sahibkarlığın inkişafında bu kimi addımlar əsasdır.

Hazırda özünüməşğulluğun təminatının prioritətiyi, ailə təsərrüfatlarının inkişafına göstərilen dəstək də hədəf kimi irəli sürülen qeyri-neft sektorunun inkişafına xidmet edir. "Azərbaycan 2020: geleceyə baxış" inkişaf Konsepsiya, eyni zamanda, müxtəlif istiqamətləri əhatə edən strateji yol xəritələri hədəflərə yüksək seviyyədə nail olmağa stimul verir. Strateji Yol Xəritəsində hədəf kimi adambaşına qeyri-neft ixracının 2025-ci ildə, ən azı 450 ABŞ dollarına çatdırılmasının əsasında da qeyri-neft sektorunun, qeyri-neft sənayesinin əz üç dəfədən çox artımı dayanır. Bunun əsas şərti isə, ölkə iqtisadiyyatında rəqabətqabiliyyətli qeyri-neft sektorunun, aqrar sahənin inkişafına nail olmalıdır. Hədəf çatmaq üçün qeyri-neft sənayesi və kənd təsərrüfatı, o cümlədən fındıqçılıq, üzümçülük, şərabçılıq, tütünçülük, pambyeqçılıq, baramaçılıq, ipəkçilik sahələrində, turizm, tranzit potensialının genişləndirilməsi və digər sektorların inkişaf etdirilməsi üçün qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi, biznes və investisiya mühitinin davamlı olaraq yaxşılaşdırılması təmin edilir, dövlət dəstəyi artırılır, iqtisadi zonalar, sənaye parkları yaradılır, inzibati prosedurlar sadələşdirilir. O da məlumudur ki, 2015-ci ildə ölkə Prezidenti İlham Əliyev tərefindən imzalanan "Sahibkarlıq fəaliyyətinin xüsusi razılıq (lisenziya) tələb olunan növlerinin sayının azaldılması, xüsusi razılıq (lisenziya) verilmesi prosedurlarının sadələşdirilməsi və şəffaflığının təmin edilməsi haqqında" Fərmanı əsasən, sahibkarlıq subyektlərində lazımsız yoxlamaların aparılması 2 illik müddətində dayandırılmışdır. Bu müddət Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə 2021-ci ilədək uzadıldı. Daim qeyd olunduğu kimi, eger inkişaf etmiş ölkələr sırasında addımlamağı əsas hədəf seçmişikse, dönyanın qabaqcıl ölkələrinin təcrübəsindən bəhrələnmək və idarəcilik sistemində təkmilləşmə

Azərbaycanın nailiyyətləri dünya ölkələrinə nümunə olaraq göstərilir

Xalqımız Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyaseti dəstəkləyir, bu siyasetə alternativ görmür və əldə olunan uğurları yüksək qiymətləndirir

aparmaq mütləqdir.

Görülən bu işlərin nəticəsidir ki, dövlətimizin başçısı İlham Əliyev "Made in Azerbaijan" brendinin təsviqinə dair qəbul etdiyi qərarla ölkəmiz dönyanın 170-dən çox dövləti ilə ticarət əlaqəsi yaradıb. Tərəfdəşlər artdıqca istehsal edilən qeyri-neft məhsullarının çeşidi də çoxalır. Statistik məlumatlara diqqət yetirsək, bu gün Azərbaycan artıq 167 yeni növ məhsulun ixracına başlayıb. İxrac olunan qeyri-neft məhsullarının çeşidi 3 mini ötüb.

2013-2020-ci illəri əhatə edəcək mərhələdə Azərbaycanın hədəfi inkişaf etmiş ölkələrlə eyni sırada addımlamaq, qeyri-neft sektorunun hərtərəfli inkişafına nail olmaqdır. Göstərilən məqsədə çatmaq üçün bazar iqtisadiyyatı şəraitində sağlam rəqabəti təmin edən düşünülmüş dövlət tənzimlənməsi, enerjidən səmərəli istifadə və yüksək əlavə dəyər yaranan ixrac yönümlü iqtisadiyyata transformasiya və sosial-iqtisadi sahələrin inkişafına kompleks yanaşma ölkəmizdə də əsas prinsiplər kimi diqqət mərkəzində saxlanıldığından, daim bu istiqamətdə ciddi addımlar atılır. Təcrübə gəstərər ki, belə bir sistem yalnız sahibkar təşəbbüsünə və serbest rəqabətə əsaslanan bazar münasibətləri şəraitində mümkündür. Bu səbəbdən ki, xərçi investorların maraqları göstərdiyi ölkəmizdə dünya təcrübəsindən istifadəye diqqət artırılır, sağlam investisiya mühitinin yaxşılaşdırılması məqsədile mühüm işlər görülür. Sahibkarlar onlara yaradılan şəraitdə məmənun qalaraq, "Made in Azerbaijan" brendinin təqdimatına öz töhfələrini verirlər.

Göründüyü kimi, hər addımın əsasında insan amilinə dəyər dayanır. "Biz sosial-yönlü dövlətin yaradılması istiqamətində çox böyük uğurlara nail olmuşu" söyləyən dövlətimizin başçısı İlham Əliyev bildirir ki, bütün işlərimiz sistemli şəkildə, proqramları əsasında aparılır və aparılacaq. Bazar iqtisadiyyatı prinsiplərinə xüsusi önəm verilən ölkəmizdə aztəminatlı ailələrin sosial müdafiəsi prioritətdir. Sosial ədalət prinsipinə sadıqlıqın göstəricisi olaraq, əmək haqqı islahatları davamlı proses kimi daim diqqətde saxlanılır. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin cari ilin ötən dövründə təsdiqlədiyi iki sosial paket deyilənlərə bariz nümunədir. İcrasına başlanan ikinci sosial paket çərçivəsində minimum əməkhaqqı üzrə 950 min, digər sahələr üzrə isə, 400 min nəfərin maaşı artı. Bütövlükdə, maaş artımının ümumi əhatə dairesi 1mln, 350 min nəfərdir. İşsizlik və yoxsulluq problemlərinin həlli dövlət siyasetində əsas yer tutur. Hazırda hər iki göstərici 5 faiz seviyyəsindədir. "ASAN Xidmət" in fəaliyyəti, həmçinin, ABAD mərkəzlərin yaradılması bazar iqtisadiyyatının əsas aparıcı qüvvəsi olan sahibkarlığın inkişafını təmin edir. Ailə biznesinə asan dəstək kimi dəyərləndirilən ABAD mərkəzlərin yaradılması və fəaliyyətlərinin genişləndirmələri hər bir ailənin öz məhsulu ilə tanınmasına geniş imkanlar açır ki, bu da, öz növbəsində, sosial müdafiənin təminatıdır. Məhz bu hədəflər iqtisadiyyatın aynası kimi dəyərləndirilən dövlət bütçəsinin formalasdırılmasında da özünü göstərir. Dövlətimizin başçısı bildirir ki, qarşısındaki ilin dövlət bütçəsi arxada qalan ilin dövlət bütçəsindən kəmiyyət və keyfiyyət baxımından daha üstün olmalıdır. 2019-cu ilin dövlət bütçəsi de sosial yörülülüyü ilə diqqət çekir. Bu artımlar, ölkəmizin iqtisadi imkanlarına əsaslanır ki, bunlar da, öz növbəsində, təkmil islahatları bir zərurətə çevirir. Birinci mərhələdə, yəni, müstəqiliyimizin ilk illərində yaşanan iqtisadi böhranın aradan qaldırılmasında ölkəmizin malik olduğu təbii resurslardan səmərəli istifadə vacib amilə çevrildi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin iqtisadiyyatın inkişafını neft amili ilə bağlaması düşüñülmüş və gələcəyə hesablanmış siyasetinin nəticəsi idi. Artıq son 16

sadiyyatı prinsiplərinə xüsusi önəm verilən ölkəmizdə aztəminatlı ailələrin sosial müdafiəsi prioritətdir. Sosial ədalət prinsipinə sadıqlıqın göstəricisi olaraq, əmək haqqı islahatları davamlı proses kimi daim diqqətde saxlanılır. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin cari ilin ötən dövründə təsdiqlədiyi iki sosial paket deyilənlərə bariz nümunədir. İcrasına başlanan ikinci sosial paket çərçivəsində minimum əməkhaqqı üzrə 950 min, digər sahələr üzrə isə, 400 min nəfərin maaşı artı. Bütövlükdə, maaş artımının ümumi əhatə dairesi 1mln, 350 min nəfərdir. İşsizlik və yoxsulluq problemlərinin həlli dövlət siyasetində əsas yer tutur. Hazırda hər iki göstərici 5 faiz seviyyəsindədir. "ASAN Xidmət" in fəaliyyəti, həmçinin, ABAD mərkəzlərin yaradılması bazar iqtisadiyyatının əsas aparıcı qüvvəsi olan sahibkarlığın inkişafını təmin edir. Ailə biznesinə asan dəstək kimi dəyərləndirilən ABAD mərkəzlərin yaradılması və fəaliyyətlərinin genişləndirmələri hər bir ailənin öz məhsulu ilə tanınmasına geniş imkanlar açır ki, bu da, öz növbəsində, sosial müdafiənin təminatıdır. Məhz bu hədəflər iqtisadiyyatın aynası kimi dəyərləndirilən dövlət bütçəsinin formalasdırılmasında da özünü göstərir. Dövlətimizin başçısı bildirir ki, qarşısındaki ilin dövlət bütçəsi arxada qalan ilin dövlət bütçəsindən kəmiyyət və keyfiyyət baxımından daha üstün olmalıdır.

2019-cu ilin dövlət bütçəsi de sosial yörülülüyü ilə diqqət çekir. Bu artımlar, ölkəmizin iqtisadi imkanlarına əsaslanır ki, bunlar da, öz növbəsində, təkmil islahatları bir zərurətə çevirir. Birinci mərhələdə, yəni, müstəqiliyimizin ilk illərində yaşanan iqtisadi böhranın aradan qaldırılmasında ölkəmizin malik olduğu təbii resurslardan səmərəli istifadə vacib amilə çevrildi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin iqtisadiyyatın inkişafını neft amili ilə bağlaması düşüñülmüş və gələcəyə hesablanmış siyasetinin nəticəsi idi. Artıq son 16

ildən artıq dövrde atılan addımlar neft kapitalının insan kapitalına çevriləsinin zərurət olduğunu ortaya qoydu. İqtisadiyyatın şaxələndirilməsi istiqamətində atılan addımlar enerji sektorundan asılılığı minimuma endirir. Artıq ÜDM-de özəl bölmənin payı 75 faiz təşkil edir. Azərbaycan iqtisadiyyatı Cənubi Qafqaz regionu iqtisadiyyatının 85 faizinə sahibdir. Davamlı inkişaf, öz növbəsində, yeni texnologiyaların tətbiqini zəruretə çevirir. Andiçme mərasimində Cənab İlham Əliyev bu məqamı da qeyd etmişdir: "Bu illər ərzində, biz yeni texnologiyalara böyük diqqət vermışik. Azərbaycan dönyanın məhdud sayıda üzvü olan kosmik klubuna daxil olud... Azərbaycan bu sahədə də liderlik nümayiş etdirir. Bu, onu göstərir ki, biz gələcəyə baxıraq və gələcək də elmi-texnoloji inkişafla bağlıdır. Məhz buna görə biz təhsilə, elmə diqqət veririk, növbəti illərdə daha da böyük diqqət göstərməliyik. Çünkü hər bir dövlətin uğurlu inkişafı texnoloji təminata əsaslanır. Biz ən müasir texnologiyaları Azərbaycanda tətbiq etməliyik. Buna nail olmaq üçün bizdə hazırlıqlı kadr potensialı olmalıdır, bu istiqamətdə bundan sonrakı illərde də işlər görürləcəkdir."

Azərbaycanda güclü sosial siyaset həyata keçirilir. Prezident İlham Əliyevin sosial sahə ilə bağlı inqilabi qərarları her bir vətəndaşın və bütövlükdə, cəmiyyətin rifahını təmin edir. Bu səbəbdən də, Prezident İlham Əliyev öz fəaliyyətində xalqın dəstəyi arxalanır, dövlət başçısının gördüyü bütün işlərin əsasında Azərbaycanın dövlət maraqları, ölkənin inkişafı, təhlükəsizliyinin və xalqın firavan həyatının təmin edilməsi amili dayanır. Azərbaycan xalqı Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyaseti dəstekləyir, bu siyasetə alternativ görmür və əldə olunan uğurları yüksək qiymətləndirir.

"Səs" Analitik Qrupu

Koreya Respublikasının Prezidenti Mun Ce-in AZƏRTAC-in rəhbərlik etdiyi OANA-nın nümayəndə heyətini qəbul edib

Noyabrın 7-də Koreya Respublikasının Prezidenti Mun Ce-in Asiya və Sakit Okean Ölkələri Xəbər Agentlikləri Təşkilatının (OANA) XVII Baş Assambleyasında iştirak edən agentliklərin rəhbərlərini qəbul edib.

OANA-nın XVII Baş Assambleyası Seulda işe başlayıb və iki gün davam edəcək. Assambleyada 32 xəbər agentliyinin rəhbərləri və nümayəndələri iştirak edirlər. Bu təşkilata 2016-cı ildən AZƏRTAC sədrlik edir.

OANA-nın prezidenti, AZƏRTAC-in idarə Heyətinin sədri Aslan Aslanovun rəhbərlik etdiyi nümayənde heyəti ile görüşdə Prezident Mun Ce-in xəbər agentliklərinin sülhün və sabitliyin təmin edilməsində böyük rol oynadığını qeyd edib. Feyk xəbərlərin sürtələ yayıldığı indiki dövrdə xəbər agentliklərinin əhəmiyyətini xüsusi vurğulayan Prezident etimadın media üçün vacib rol oynadığını diqqətə çatdırıb.

Sonra çıxış edən OANA-nın prezidenti Aslan Aslanov "Jurnalistika üçün yeni çağırışlar: Texnoloji yeniliklər və xəberlərin etibarlılığı məsəlesi" mövzusunda keçirilən konfrans və Baş Assambleya barədə məlumat verib. "Texnoloji yeniliklər agentliklər üçün həm çətinliklər yaradır, həm də yeni imkanlar açır. İKT sənayesində lider ölkələrden olan Koreya Respublikasında bu müzakirələrin aparılması bizim üçün önemlidir. Biz toplantılarında mediaya ictimai etimad məsəlesi, həmçinin feyk xəbərlərin zərərləri və təhlükələri barədə fikir mübadiləsi aparırıq. Bu mənfi hallar jurnalistikyanın əsas prinsiplərinə təhlükədir", - deyə Aslan Aslanov qeyd

edib.

Koreya Respublikasının Yonhap agentliyinin prezidenti Ço Sanq-bonun, Çinin Sinxua agentliyinin vitse-prezidenti Siyanq Liunun, Rusyanın TASS agentliyinin baş direktoru Sergey Mixaylovun, Vyetnamın VNA agentliyinin baş direktoru Loi Nquyen Dukun və digər agentliklərin rəhbərlərinin suallarını cavablandırıran Prezident Mun Ce-in Koreya yarımadasında sülhün təmin olunması, iqtisadi inkişafın gücləndirilməsi istiqamətində görülen işlər barədə danışır. "Qarşımızda keçilməli olan çox sayıda sədər var. Amma mən inanıram ki, sizin dəstəyinizdə sülh istiqamətində yəni tarixi addımlar atılacaq. Mən OANA-nın her bir üzvünə uğurlar arzu edirəm və təşkilatın inkişafı və təkmilləşdirilməsinə verdiyi töhfələrə görə qurumun prezidenti, AZƏRTAC-in idarə Heyətinin sədri Aslan Aslanova təşəkkür edirəm", - deyə Prezident Mun Ce-in bildirib.

Naxçıvanda aztəminatlı ailələrə aktivlər verilib

Ailə əməyinə əsaslanan fərdi təsərrüfatların yaradılmasına köməklik göstərilməsi məqsədilə Naxçıvan Muxtar Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən Naxçıvan şəhəri, Şərur, Babək, Ordubad, Culfa, Şahbuz və Kəngərli rayonları üzrə, ümumiylidə, 13 nəfərə yanında balası olan iribuyuzlu, 2 nəfərə yanında balası olan 10 baş xirdabuyuzlu, 2 nəfərə mini yerşəməlayan, 1 nəfərə otbiçən aqreqat, 1 nəfərə tənəkəçirəngəzələrlə, 1 nəfərə foto-parat, 1 nəfərə isə pineçi avadanlıqları alına-raq vətəndaşların istifadəsinə verilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyindən AZƏRTAC-in Naxçıvan bürosuna bildirilib ki, bununla əlaqədar keçirilən

tədbirdə çıxış edən Naxçıvan Muxtar Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi naziri Nicat Babayev muxtar respublikada aztəminatlı ailələrə göstərilən dövlət qayğısı, onların məşğulluğunun təmin olunması istiqamətində görülen işlərdən danışır. Bildirilər ki, özünüməşğulluğa cəlb olmuş ailələrin təsərrüfatlarında qısa müddət ərzində artımlar olub, bu da həmin ailələrin sosial-rifah halının yaxşılaşmasına müsbət təsir edib. Daha sonra aztəminatlı ailə təmsilçilərinə verilən aktivlərlə bağlı sənədlər təqdim olunub.

Dövlət Komitəsində kollegiya iclası keçirilib

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsində kollegiya iclası keçirilib. Dövlət Komitəsinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilər ki, Komitə sədri Fuad Muradov iclası açaraq rəhbərlik etdiyi qurumun fealiyyətinə nəzər salıb, diasporla işin düzgün qurulmasının istiqamətləri və qarşıda duran yeni hədəflər barədə danışır.

Prezident İlham Əliyevin Azerbaycan diasporuna qayğısının, Dövlət Komitesine münasibətinin müsbət nticələr verdiyini bildirir F.Muradov deyib: "Diasporumuzun səmərəli fealiyyəti ölkəmizin müstəqilliyinin qorunması ilə birbaşa bağlıdır. Biz bu işdə məsuliyyətimizin nə qədər böyük olduğunu bilir və strateji hədəflərimizə çatmaq üçün var gücümüzələ çalışırıq".

Diqqətə çatdırılıb ki, qısa müddədə 27 ölkəni əhatə edən 11 Koordinasiya Şurası yaradılıb, xaricdə yaşayan azerbaycanlıların şəbəkəleşməsi və vahid platformalarda birləşmesi üçün mühüm addımlar atılıb. Diaspor teşkilatları və ayrı-ayrı şəxslər Azerbaycan torpaqlarının işgali ilə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətine çatdırılması, heç bir əsası olmayan erməni iddialarının ifşası ilə əlaqədar böyük işlər görülür. Qeyd olunub ki, Azerbaycan diasporu ilə real və virtual

elaqələrin daha da möhkəmlənməsinin nəticəsidir ki, bu gün dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayış on minlərlə soydaşımız özünü bu xalqın, bu Vətənin bir parçası kimi hiss edir.

Icləsədə insan resursları, hüquq və sənədlər iş və Təbliğat, informasiya və analitik təhlil şöbələrinin fealiyyəti ilə bağlı məruzələr dini lənilib. Həmçinin Komitənin həyata keçirdiyi irihecmi liyihələr, informasiya və təbliğat sahəsində görülen işlər, qarşıya qoymuş hədəflərə çatmaq üçün müəyyən olunan Strateji Yol Xəritəsinin həyata keçirilməsində kollektivin mesuliyyəti, hər bir şəxsin peşəkar verdişlerinin daha da təkmilləşdirilməsi və s. məsələlər müzakirə olunub, statistik göstəricilər təhlil edilib, geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti və bütün rayon icra hakimiyyətləri vətəndaşlara böyük diqqətlə yanaşmalıdır

Prezident İlham Əliyev: “Biz elə etməliyik ki, Bakı şəhərinin hər bir yeri abad olsun və vətəndaşları narahat edən problemlər aradan qaldırılsın”

Ölkəmizdə həyata keçirilən inkişaf strategiyasının başlıca məqsədləri davamlı və yüksək iqtisadi artıma və sosial rifaha nail olmaqdır. Respublikada gedən inkişaf hər bir bölgəni, şəhəri, qəsəbəni və kəndi əhatə edir. Cənab İlham Əliyev Prezident kimi fəaliyyətə başladığı gündən iqtisadiyyatın şaxələndirilməsinin prioritetliliyini irəli sürdü və bu istiqamətdə biri-birindən əhəmiyyətli addımlar atır. Bakı və Bakıtrafi qəsəbələrin, regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair dövlət proqramlarının təsdiqlənməsi və uğurlu icrası qarşıya qoyulan məqsədlərə yüksək səviyyədə nail olmağa əsas yaradır. Dövlətimizin başçısının qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan quruculuq meydancasını xatırladır. Irəli sürürlən təşəbbüslerin xalq tərəfindən dəstəklənməsi xoş əhval-ruhiyyənin yaranmasını şərtləndirir.

Hər bir Dövlət programının uğurlu icrası növbəti sənədin qəbulunu zərurətə çevirir və yeni hədəflərin müəyyənləşdirilməsini şərtləndirir. “Bakı şəhərinin qəsəbələrinin 2006-2007-ci illər üzrə sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsinə dair Tədbirlər Proqramı” və “2011-2013-cü illərdə Bakı şəhərinin və onun qəsəbələrinin sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Proqramının uğurlu icrasının davamı olaraq, “2014-2016-ci illərdə Bakı şəhərinin və onun qəsəbələrinin sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Proqramı” qəbul olundu və uğurla başa çatdı.

Dövlət proqramları çərçivəsində nəzərdə tutulmuş tədbirlərin həyata keçirilməsi Bakı şəhərində irimiqyaslı infrastruktur layihələrinin gerçəkləşməsinə, sahibkarlıq və investisiya fəaliyyətinin genişlənməsinə, əhaliyə gətirilən xidmətlərin, o cümlədən, kommunal və sosial xidmətlərin həcminin və keyfiyyətinin dəha da yaxşılaşmasına, abadlıq işlərinin sürətlənməsinə şərait yaratdı. Həmin proqramların icrası nəticəsində Bakı şəhəri, onun qəsəbə və kəndləri yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoydu, rəqabətqabiliyyətli və ixracyönlü ən müasir müssəssələr yaradıldı, yeni iş yeri açıldı, əhaliyin hayat səviyyəsi dəha da yüksəldi.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Eldar Əzizov qəbul edərkən diqqəti uğurlu nəticələre, eyni zamanda, hədəflərə yönəldərək bildirib ki, şəhərdə gedən abadlıq-quruculuq proseslərinə

səxşən nəzəret edirəm, bir çox layihələrin təşəbbüsü olmuşam. Bu gün Bakı dünyasının en güzel şəhəri kimi inkişaf edir.

Müasirliyi və qədimliyi özündə bir-ləşdirən Bakıya gələn qonaqlar yaradılan bu sintezdən heyranlıqlarını gizlətmirlər. Şəhərin ekoloji vəziyyəti yaxşılaşır, bu istiqamətdə mühüm layihələr icra edilir. Bu gün Bakıda yaşlılıq zolaqları daha da genişlənib, Bakı yaşı parklar və bağlar şəhərinə çevrilib. Parkların sayına görə, paytaxtimız dünya miqyasında ən qabaqcıl yerlərdədir. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Eldar Əzizov, bu məqamı xüsusi qeyd edib ki, Heydər Əliyev Fon-dunun vitse-prezidenti Leyla Xanım Əliyevanın və onun təsisçisi olduğu IDEA İctimai Birliyinin səyləri neticəsində, bu gün Bakı şəhərində yeni bir format - məhəllələrarası parklar formata tətbiq olunub və olunur. Bu ərazilərdəki onlarla binanın fasadları, dam örtükləri, blokları təmir olunub, su təchizatı sistemi yenilənib və bütün yaş katetoriyaları üçün həm istirahət etmək, həm idmanla məşğul olmaq, həm də

asudə vaxtı səmərəli keçirmək üçün şərait yaradılıb. İlkən axırınadək daha 15 yeni nümunəvi məhəllə istifadəyə veriləcək. Yaxın illərdə hələ 743 bu cür la-yihə icra etmək mümkündür.

“Biz elə etməliyik ki, Bakı şəhərinin hər bir yeri abad olsun və vətəndaşları narahat edən problemlər aradan qaldırılsın” söyləyən dövlətimizin başçısı İlham Əliyev diqqəti tikinti işlərinə yönəldərək, bildirmişdir ki, Bakıda şəhərsalma qaydaları tam təmin edilməlidir. Bütün şəhərlərdə bina tikintisi üçün

müvafiq əmsallar mövcududur: “Xoşagəlməz hallara yol verilməməlidir, vətəndaşlara maksimum diqqət göstərməlidir, rayon icra hakimiyyətlərinin nümayəndələri kabinetdə oturub kağızlara baxmaq yox, bütün rayonlarda vətəndaşlara görüşməlidirlər... Həm Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti və bütün rayon icra hakimiyyətləri vətəndaşlara böyük diqqətlə yanaşmalıdır. Beləliklə, Bakı şəhəri və Azərbaycanın bütün şəhərləri planlı şəkilde inkişaf etməlidir”.

Bu mühüm məqam da xüsusi qeyd edilmişdir ki, Bakı şəhəri təkcə mərkəzdən ibarət deyil. Bakı və Bakıtrafi qəsəbələrdə, rayonlarda bütün infrastruktur yaradılmışdır. “Biz şəhərin infrastrukturunu, ilk növbədə, vətəndaşlar, ondan sonra turistlər, xarici qonaqlar üçün yaradırıq” söyləyən ölkə Prezidenti qeyd etmişdir ki, ilk növbədə, şəhər sakinlərinin problemlərini həll etməliyik: “Süründürməcəlik, rüsvətxorluq, vətəndaşlara bigənə münasibət-bunlara son qoyulmalıdır”. Bu gün Bakının təhlükəsiz ölkə olması beynəlxalq səviyyədə də etiraf olunan reallıqlar sırasındadır. Həmçinin, Azərbaycan xalqı dünyanın ən xoşbəxt xalqları sırasında yer alır. Gələcəyə böyük hədəflərlə addımlayan Prezident İlham Əliyevin daim vurğulduğu kimi, xalqına arxalanan, irəli sürürlən təşəbbüslerin xalq tərəfindən dəstəklənməsi yeni-ye-ni layihələrə yol açır.

“Səs” Analitik Qrupu

KİVDF yeni müsabiqə elan edib

Azerbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütülevi İnformasiya Vəsitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu (KİVDF) tərəfindən 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyiyyi Günü və Yeni il münasibətlə fərdi jurnalist yazıları müsabiqəsi elan olunub.

Müsabiqə

Azerbaycan Respublikasında kütülevi informasiya vəsitələrinin inkişafına dövlət dəstəyi Konsepsiyası ilə müəyyən edilmiş dövlət dəstəyinin prioritət sahələrinə uyğun olaraq 19 istiqamət üzrə elan edilib.

Fonddan AZERTAC-a bildirilər ki, müsabiqə elan edilən günədək ən azı 1 (bir) il müddətində kütülevi informasiya vəsitələrində (qəzet, jurnal, informasiya agentliyi və rəsmi qeydiyyatdan keçmiş internet media resurslarında) çalışan şəxslər müsabiqədə iştirak edə bilərlər.

Müsabiqəyə hər jurnalist yalnız bir yazı təqdim edə bilər. Yazı Fond tərefindən elan edilmiş istiqamətlərə uyğun olmalı, son bir ildə, həftədə bir dəfədən az olmayaq nəşr edilən, Azərbaycan Mətbuat Şurasının tərtib etdiyi “qara siyahı”ya düşməyen mətbuat orqanlarında dərc edilməlidir.

Qəzetdə dərc olunmuş yazıda “Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütülevi İnformasiya Vəsitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu”nun keçirdiyi müsabiqəyə təqdim etmək üçün” qeydi göstərilməlidir.

İnformasiya agentlikləri və rəsmi qeydiyyatdan keçmiş internet media resurslarında çalışan jurnalistlər müsabiqəyə təqdim edəcəkləri yazıları həmin internet media resurslarında yerləşdirməlidirlər. Tələb olunan sənədlər tam olmadığı və ya həqiqəti əks etdirmədiyi hallarda yazılar müsabiqəyə buraxılmır.

Yazılardan qəbul qaydaları aşağıdakılardır: Yazının dərc olunduğu mətbuat orqanı (qəzet, jurnal) - 1 nüsxə, yazının elektron variantı (Arial 12 şriftində, CD diskdə) - 1 nüsxə, yazının A4 formatda çap olunmuş variantı (mülliətin imzası göstərilməməlidir) - 3 nüsxə. Yazı bir səhifə (A3) həcmində olmalıdır (9-11 min işarə).

Müsabiqə üçün aşağıdakı sənədlər tələb edilir: Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Elektron İnformasiya sistemindən çıxarılmış əmək məqaviləsi bildiriş, iştirakçı haqqında məlumat cədvəli (möhür, mülliif və baş redaktör imzası ilə), şəxsiyyət vəsiqəsinin sureti, şəxsi VÖEN və surəti, şəxsi bank rekvizitləri (şəxsi VÖEN əsasında açılmış bank hesabı və hesabın aktiv olması barədə bank tərəfindən təsdiq edilmiş sənəd).

Fonda təqdim edilmiş yazılar və sənədlər geri qaytarılır.

Yazılardan qəbulu noyabrın 8-dən başlayır, dekabrın 13-də başa çatır. Yazilar rəsmi iş günləri saat 10:00-dan 16:00-dək Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütülevi İnformasiya Vəsitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu şəxşən təqdim olunmalıdır. Müsabiqədə birinci yer üçün (bir nəfər) 500 manat, ikinci yer üçün (iki nəfər) 400 manat, üçüncü yer üçün (üç nəfər) 300 manat məbləğində mükafat müəyyənləşdirilib. Müsabiqə ilə bağlı ətraflı məlumatı KİVDF-nin saytından əldə etmək olar (<http://kivdf.gov.az/>).

Nazir: “Lisenziyalı proqramlardan istifadə kibər riskləri azaldır”

Lisenziyalı proqram təminatlarından istifadə bilavasitə əqli mülkiyyət hüquqlarının qorunmasına xidmət edir, kibər riskləri azaldır, informasiya sistemlərinin və fərdi məlumat- ların mühafizə səviyyəsini artırır. AZERTAC xəbər verir ki, bu

barədə Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar naziri Ramin Guluzadə noyabrın 7-də Bakıda keçirilən “Əqli mülkiyyət hüquqları və kibertəhlükəsizlik” mövzusunda seminarın açılışında deyib.

Nazir qeyd edib ki, əqli mülkiyyət hüquqları və kibertəhlükəsizlik məsələləri bir-biri ilə sıx bağlıdır. Əqli mülkiyyət hüquqlarının qorunması sahibkarlığın inkişaf etdirilməsinə də əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərir.

Samir Şərifov: Növbəti il gömrük orqanları vasitəsilə dövlət bütçəsinə 4 milyard manat vəsaitin daxil olması gözlənilir

2020-ci ilde gömrük orqanları vasitəsilə dövlət bütçəsinə 4 milyard manat vəsaitin daxil olması gözlənilir. Növbəti il bir çox sahələrdə xərclər də artacaq. AZERTAC xəbər verir ki, bu sözü Maliiyyət naziri Samir Şərifov noyabrın 7-də Milli Məclisdə 2020-ci ilin dövlət bütçəsi haqqında qanun layihəsinin müzakirəsi zamanı deyib.

Nazir qeyd edib ki, 2020-ci ilin dövlət bütçəsi layihəsində icbari tibbi siqortanın yeni mərhələsinə dair məbləğ nəzərdə tutulur. Gələn il üçün bu illə müqayisədə elm, təhsil, mədəniyyət, hüquq-mühafizə, gənclər siyaseti və digər sahələrə daha çox məbləğ ayrılib. Bütçə layihəsində əhalinin aztəminatlı təbəqəsinin sosial təminatının yaxşılaşdırılması üçün ehtiyac meyarının və yaşıyış minimumunun artırılması nəzərdə tutulur.

Üçrəngli bayraqımız hər bir azərbaycanlı üçün qürur mənbəyidir

Noyabrın 7-də YAP Səbail rayon təşkilatının, "Nəbatat Bağı" (AMEA-nın Mərkəzi Nəbatat Bağı) və "Botanik" (AMEA-nın Botanika İnstitutu) ərazi ilk partiya təşkilatlarının birgə təşkilatçılığı ilə 9 noyabr - Dövlət Bayraqı Günü münasibətilə tədbir keçirilib.

AZERTAC xəber verir ki, tədbirdə Milli Məclisin deputati, YAP Səbail rayon təşkilatının sədri, profes-

sor Şəmsəddin Hacıyev, AMEA-nın Botanika Institutunun direktoru, akademik Validə Əlizadə, Mərkəzi Nəbatat Bağının direktoru, dosent Vahid Fərzeliyev, partiya fəalları və gənclər iştirak ediblər.

Azərbaycanın dövlət himminin səsləndirilməsi ilə başlayan tədbirdə Dövlət Bayraqı Gününe həsr olunan videoçarx nümayiş etdirilib.

Qonaqları salamlayan AMEA-nın Botanika Institutunun direktoru akademik Validə Əlizadə bayram münasibətilə təbriklerini çatdırıb.

Xalqımızın istiqlal mübarizəsinin ve müstəqil dövlətciliyimizin rəmzi olan Azərbaycan bayrağına hər bir olunan bayram günü münasibətilə iştirakçıları təbrik edən YAP Səbail rayon təşkilatının sədri Şəmsəddin Hacıyev dövlət müstəqilliyinin dəyərindən, müstəqil dövlətcilik atributlarının müqəddəsliyindən, üçrəngli bayraqımızın hər bir azərbaycanlı üçün qürur mənbəyi olmasından danışır. Bildirib ki, gənc nəslin Vətənimizə, dövlətimizə, milli-mənəvi dəyərlərimizə və tariximizə sədaqət, yüksək vətənpərvərlik ruhunda böyümesi çox vacibdir.

Deputat qeyd edib ki, müsəlman Şərqində ilk demokratik respublika olan Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti cəmi 23 ay ömrü sürməsinə baxmayaraq, həmin dövrde müstəqil dövlətciliyimizin zəruri əsasları formalaşıb. Azərbaycan Xalq Cumhuriyyətinin müstəqilliyinin rəmzi məhz bu gün zirvələrdə qururla dalgalanan üçrəngli dövlət bayraqımız olub.

XX əsrin sonlarında bərpa edilən müstəqilliyimizin qorunub saxlanmasına ulu önder Heydər Əliyevin müstəsna xidmətlərinə diqqət çəkən Ş.Hacıyev bildirib ki, Ümummilli Liderin inkişaf strategiyası sayəsində Azərbaycan son 26 ildə, sözün əsl mənasında, inqilabi inkişaf yolu keçərək, Cənubi Qafqazın lider dövlətinə, dünyanın sayılıb-seçilən, beynəlxalq aləmdə söz sahibi olan, xalqımızın milli maraqlarına uyğun müstəqil siyaset yürüdən ölkəyə çevrilib.

Bu günlərdə 2020-ci ilin dövlət bütçəsinin və icmal bütçənin Milli Məclisde müzakirə olunduğuunu diqqətə çatdırıb. Ş.Hacıyev bildirib ki, gələn il bütçə xərclərinin təxmin 40 faiizi sosial məsələlərin həllinə yönəldiriləcək. Bu rəqəm onu ifadə edir ki, ölkəmizin dinamik sosial-iqtisadi inkişafı, əhalinin sosial rifahının yüksəldilmesi istiqamətində addımlar davam edəcək, pensiyaların, müavinenlərin, əməkhaqqlarının məbləği yüksələcək, neftdən asılılıq azalacaq və qeyri-neft gəlirlərinin bütçənin formalaşmasındaki rolü ilbəil artacaq. Bir sözə, Azərbaycanın iqtisadi qüdrəti getdikcə daha da artacaq.

Deputat ölkəmizdə aparılan düşünülmüş və uzaqqorun siyaset nəticəsində Azərbaycanın üçrəngli bayrağının tezliklə Şuşada, Xankəndidə, işğaldan azad olunacaq digər torpaqlarımızda dalgalananaqına inamını ifadə edib.

Sonra Mərkəzi Nəbatat Bağının direktoru Vahid Fərzeliyev və YAP Səbail rayon təşkilatının məsləhətçisi Fariz Quliyev çıxış edərək bildirib ki, üçrəngli bayraqımız müqəddəs dövlət atributu olmaqla yanaşı, xalqımızın, dövlətimizin vahid siyaset, müstəqil dövlətcilik ideologiyası ətrafindakı həmreyliyinin rəmziidir. Ölkəmizin iqtisadi yüksəlisi, Azərbaycanda gedən davamlı inkişaf, dövlətimizin beynəlxalq arenada əldə etdiyi uğurlar xalqımızda böyük ruh yüksəkliyi və ölkəmizin firavan gələcəyinə dərin inam yaradır.

Tədbirdə Yeni Azərbaycan Partiyası sıralarına yeni qəbul olunan Mərkəzi Nəbatat Bağının bir qrup əməkdaşına partyanın üzvlük vəsiqələri təqdim olunub.

Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Fransa Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş tövqəlidə və səlahiyyətli səfiri Zakari Qros ilə görüşüb. SIA-nın məlumatına görə, Müdafiə naziri səfiri ölkəmizdə diplomatik fəaliyyətə başlaması münasibətilə təbrik edib və ona Azərbaycan ilə Fransa arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsi istiqamətində uğurlar arzulayıb.

Azərbaycan ilə Fransa arasında hərbi elaqələrin genişləndirilməsi məsələlərinin müzakirə olunduğu görüşdə regiondakı hərbi-siyasi vəziyyət, beynəlxalq və regional təhlükəsizlik problemləri, elcə-

Azərbaycan və Fransa arasında hərbi-texniki əməkdaşlıq məsələləri müzakirə edilib

de əməkdaşlığın inkişaf perspektivlərinə dair fikir mübadiləsi aparılıb. Qoşunların temas xəttindəki hazırlı vəziyyət barədə diplomata məlumat verən Müdafiə naziri vurğulayıb ki, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması ilə bağlı Ermənistanın tutduğu qeyri-konstruktiv mövqə regional təhlükəsizliyə ciddi təhdiddir. Nazir xüsusi qeyd edib ki, məsələnin həlli yolu beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında Ermənistanın BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələrinin tələblərini yerinə yetirməyə məcbur edilməsidir.

Fransanın bəzi şəhərləri ilə Azərbaycanın işgal olunmuş ərazi-

lərindəki qondarma rejim tərefindən yaradılan "yerli hakimiyət orqanları" arasında imzalanan bir neçə qanunsuz "müqavilə"nin Fransanın müvafiq məhkəmələrinin qərarları ilə ləğv olunmasını yüksək dəyərləndiren Müdafiə naziri Fransanın ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkəsi olaraq Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasına səylərinin daha da artıracağına ümidi var olduğunu bildirib.

Müdafiə sahəsində ikitərəfli münasibətlərin əhəmiyyətini qeyd edən general-polkovnik Z.Həsənov Azərbaycan ilə Fransa arasında hərbi, hərbi-texniki və hərbi

Hər bir millətin qürur mənbəyi onun dövlət atributlarıdır

Noyabrın 7-də Nizami Kino Mərkəzində 9 noyabr - Dövlət Bayraqı Günü münasibətilə tədbir keçirilib. AZERTAC xəber verir ki, Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Nəsimi rayon təşkilatı tərəfindən keçirilən tədbirdə əvvəlcə üçrəngli dövlət bayraqımıza hər olunan videoçarx nümayiş etdirilib.

YAP Nəsimi rayon təşkilatının sədri, Milli Məclisin deputati Məlahət İbrahimqızı iştirakçıları əlamətdar

gün münasibətilə təbrük edərək, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin sarısızlılığı olduğunu bildirib.

Azərbaycan Respublikası Milli Məclis Sədri Müavini Bahar Muradova çıxış edərək bildirib ki, hər bir millətin qürur mənbəyi onun dövlət atributlarıdır. B.Muradova deyib: "Dövlət atributları içərisində ən uca yeri müqəddəs bayraqımız tu-

tur. Bayraq qalibiyətin rəmzi kimi dalgalanır. Bayraq həm də insanların qəlbində and yeridir".

Doğma Vətəni, onun müqəddəs bayraqını sevən Azərbaycan gəncləri ilə qürur duyduğunu bildirən Milli Məclis Sədrinin müavini onların ulu önder Heydər Əliyevin dəyərli fikirlərindən, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çağırışlarından İlham alaraq bir nəfer kimi Vətənin müdafiəsi üçün öndə gedəcəklərinə əminliyini ifadə edib.

"Qarabağ bizi çıxdan gözləyir və biz də çıxdan Qarabağa getmək istəyirik. Əsası Ulu Öndər tərefindən qoyulan və hazırda Prezident İlham Əliyevlə davam etdiridiyi uzaq-görən və müdrik siyaset artıq öz bəhrəsini verir. İşğal altında olan Qarabağın düşmən tapağından azad edilməsi, Qələbə günü lap yaxındır. Biz artıq Qələbənin addım səslərini eşidirik. Bunun üçün hər birimiz milli maraqlarımızı hər şəyən üstün tutaraq əməlimizlə, işimizlə dövlətimizə, onun başçısına dəstək olmalı, sədaqətimizi nümayiş etdirməliyik", - deyə Bahar Muradova vurğulayıb.

Bakı şəhəri Nəsimi Rayon İcra Hakimiyətinin başçısı Asif Əsgərov tədbirin təşkilinə görə YAP Nəsimi rayon təşkilatının sədrinə təşəkkürünü bildirib, bayraqımızın müqəddəs milli dəyər, varlığımız, qürur mənbəyimiz olduğunu deyib. Diqqətə çatdırıb ki, hər bir Azərbaycan vətəndaşı bayraqımızın ən uca zirvələrdə dalgalanmasına öz töhfəsini verməli, Vətənimiz naminə bu bayraq altında hər an mübarizəyə hazır olmalıdır. O əminliklə vurğulayıb ki, bayraqımızın Qarabağda dalgalanacağı gün uzaqda deyil.

Tədbir bədii hissə ilə davam edib. Hərbi vətənpərvərlik mahnılarının ifaçısı Şəmistan Əlizamanlıının çıxışı alıqlıqlarla qarşılıb. Sonra Nəsimi rayonunun fəal gəncləri vətənpərvərlik mövzusunda şeirlər səsləndiriblər.

təhsil sahələrində əməkdaşlığın mövcud vəziyyətini yüksək qiymətləndirib.

Öz növbəsində ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın və dost münasibətlərin olduğunu qeyd edən diplomat Fransanın Azərbaycanın suverenliyini, ərazi bütövlüyünü dəsteklədiyi vurğulayıb. Səfir Z.Qros Fransanın Azərbaycan ilə müdafiə sahəsində, xüsusi hərbi-texniki, hərbi təhsil, hərbi tibb sahələrində birgə layihələrin həyata keçirildiyini və bu programların inkişaf etdirilməsinin vacibliyini qeyd edib. Görüşdə tərəflər Fransanın müdafiə məhsulları istehsal edən bir şirkətləri tərefindən Azərbaycanda həyata keçirilən müxtəlif layihələrin hazırlığı vəziyyətini, eləcə də müdafiə və təhlükəsizlik sahələrində qarşılıqlı maraqlar doğuran digər məsələləri müzakirə ediblər.

Seulda AZERTAC-in sədrliyi ilə OANA-nın XVII Baş Assambleyası işə başlayıb

OANA-nın Təlim Akademiyasının yaradılması, illik treninqlərin təşkili, çəvik idarəetmə üsulunun tətbiqi və bir sıra digər istiqamətlər aiddir. "Yarım əsrən çox tarixi olan OANA hər bir üzv agentlik üçün böyük deyərdir. Çünkü bu təşkilat bizim vasitəmizlə xalqlarımızı, ölkələrimizi bir-birinə yaxınlaşdırır, jurnalistika ənənələrini yasadaraq sonrakı nəsillə-

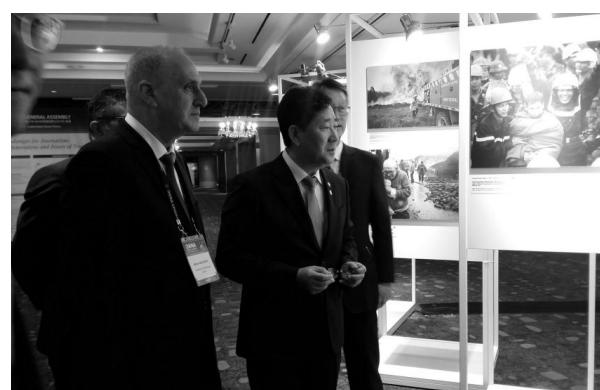

Seulda Asiya və Sakit Okean Ölkələri Xəbər Agentlikləri Təşkilatının (OANA) XVII Baş Assambleyası işə başlayıb. AZERTAC-in sədrliyi və Koreya Respublikasının Yonhap agentliyinin təşkilatlığı ilə keçirilən Baş Assambleyada 28 ölkədən 32 xəbər agentliyi iştirak edir. 2004-cü ildən OANA-nın üzvü olan AZERTAC 2016-ci ildən bu təşkilatın sədrdir. OANA 1961-ci ildə UNESCO-nun himayədarlığı ilə yaradılıb və dünyada en böyük media qurumlarından biridir.

Baş Assambleya çərçivəsində üzv agentliklərin fotosəkillərindən ibarət sərgi təşkil olunub. Fotolar "Xəbərlər", "Mədəniyyət" və "Təbii" kateqoriyalarını əhatə edir. Sərgidə AZERTAC-in da fotoları təqdim edilib. Ümumilikdə, sərgidə 100-ə yaxın foto nümayiş olunur. Sərginin açılışında xəbər agentlikləri rəhbərləri ilə yanaşı, Koreya Respublikasının Mədəniyyət, İdman və Turizm naziri Park Yanq Vu da iştirak edib.

Açılış mərasimində çıxış edən Yonhap agentliyinin prezidenti Ço Sanq Bo bütün dünyada xəbər agentliklərinin yeni çağırışlarla üzləşdiyini və agentliklərin bu çağırışları yeni imkanlara çevirməli olduğunu deyib. O bildirib ki, indiki dövrə hənsi xəberi deyil, xəbəri hansı formada yaymaq daha aktualdır. Ço Sanq Bo AZERTAC-in OANA-da sədrliyi dövründə fəaliyyətini yüksək qiymətləndirərək, onun rəhbərliyinə təşəkkürəni çatdırıb.

OANA-nın hər bir üzv agentlik üçün önemli olduğunu vurğulayan təşkilatın prezidenti, AZERTAC-in idarə Heyətinin sədri Aslan Aslanov sədrlik dövründə qurumun fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi istiqamətinde görülən işlər barədə məlumat verib. Həyata keçirilən layihələr təşkilatın veb-sayı, sosial şəbəkələr və axtarış sistemlərində xəbərlərin yayılması və digər sahələri əhatə edib. Eyni zamanda, AZERTAC üzv agentliklərə təkliflər paketi təqdim edib ki, buraya

re ötürür. Buna görə də təşkilatımızın daim təkmilləşdirilməsi bizim hər birimiz üçün önem kəsb edir. Bu işdə hər bir agentliyin töhfəsi qiymətlidir", - deyə Aslan Aslanov bildirib.

Koreya Respublikasının Mədəniyyət, İdman və Turizm naziri Park Yanq Vu feyk xəbərlərin bütün dünyada media üçün əsas çağrırsa şəhəri təşkilatın rolunun dəfələrlə artdığını vurğulayıb. "Ümid edirəm ki, ən etibarlı xəbər agentliklərini birləşdirən OANA informasiyaya etimadın vacibliyini dərk edərək, yanlış məlumatların qarşısının alınmasında tutarlı mexanizmlər ortaya qoya biləcək", - deyə nazir əlavə edib.

Baş Assambleya çərçivəsində "Jurnalistika üçün yeni çağrıları: texnoloji yeniliklər və xəbərlərin etibarlılığı" mövzusunda konfrans keçirilir. Tədbir çərçivəsində OANA-nın baş katibi Vüqar Seyidovun moderatorluğu ilə "5G dövründə media mühiti və texnoloji təsənnüklər" mövzusunda 1-ci sessiya olub. Burada Koreyanın SK Telecom şirkətinin vitse-prezidenti Yonq Min Li və "Thomson Reuters" şirkətinin texnologiyalar departamenti rəhbəri Maykl Yanq çıxış edərək mediada yeni texnologiyaların istifadəsindən, onların üstünlüklerindən, xəbərlərin yeni formalarda çatdırılmasından danışıblar. Konfrans işini noyabrin 8-də davam etdirəcək.

Ermənistanda nə baş verir?

"Jamanak": "Ermənistanda əhalisinin sayı sürətlə azalır"

Ermənistandan "Joxovurd" qəzeti yazdıqına görə, ölkə əhalisinin sayı, bir il ərzində, 11 min 700 nəfər qədər azalıb. Ermənistanda Statistika komitəsi cari ilin 1 oktyabr tarixinə görə, əhalinin 2 milyon 957 min 500 nəfər olduğunu qeyd edib. Lakin 2018-ci ilin analoji rəqəmləri 2 milyon 969 min 200 nəfəri göstərir. "Əgər vilayətlərə analiz edərsək, təkcə Lori vilayətində son bir ildə əhalinin sayı 2300 nəfər azalıb" deyə yazan erməni nəşri, həmçinin, bildirir ki, Alaverdi-də misaritma kombinatının bağlanmasıdan sonra 650 nəfər insan işsiz qalıb: "Şirak vilayətində işsiz mənzərə daha pisdir - burada əhalinin sayı 3300 nəfər qədər azalıb".

Jurnalının hökumətin demografik problemin həlli üçün hansı addımlar atacağı, əhalinin sayının dayanmadan azalmasından narahatlıq keçirməmələri ilə bağlı sualına isə, baş nazirin mətbuat katibi Vladimir Karapetyan bəyan edib ki, yalnız yazılı şəkilde sual ünvanlanarsa, mövcud problemin həllində hökumətin hansı addımlar atacağı barədə məlumat verə biləcəyini deyib.

"Past": "Ermənistanda hökuməti Konstitusiya Məhkəməsini ləğv edir"

Ermənistandan "Past" qəzeti yazdıqına görə, ölkənin Konstitusiya Məhkəməsinə ətrafinda gedən proseslər ermənilərin siyasi hə-

yatında en çox danışılan, eləcə də, hələddici məsələyə çevrilib. "Baxmayaraq ki, hökumət bütün mümkün və qeyri-mümkün yollarla Konstitusiya Məhkəməsinin sədri Hrav Tovmasyandan qurtulmağa çalışır, ancaq bu təşəbbüsler istenilən nəticəni vermır" deyə yazan erməni nəşri əlavə edib ki, buna qədər Nikol Paşinyanın beynəlxalq ekspertlərin və konstitusiya hüququ üzrə mütexəssislərin iştirakı ilə bir neçə dəfə qapalı müzakirələr aparıb. "Past", etibarlı mənbəsinə istinadən, onu da yazı ki, həmin görüşlər nəticəsində, artıq ilkin siyasi qərar qəbul olunub. Həmin qərara görə, Hrav Tovmasyandan, neinki qurtulmaq, həmçinin, bir institut kimi, Konstitusiya Məhkəməsini, bütünlük, ləğv etmək imkanı yaranacaq. "O da təsadüfi deyil ki, son vaxtlar hakimiyət yönü ekspertlər dairəsi bu kimi fikirləri tezis kimi işlədir" deyə erməni nəşri qeyd edir: "Bu minvalla Konstitusiya Məhkəməsinin Ermənistandan məhkəmə-hüquq institutu sistemində tamamilə ləğvi ətrafında danışınlar yaxın günlərdə daha çox ictimailəşdiriləcək və bu barədə yalnız yaz aylarında bəyan ediləcək".

Rövşən RƏSULOV

Lesya Mudrak: "650 min ağac əkmək təşəbbüsü dövlət xadimləri və ictimai xadimlər üçün nümunədir"

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın bu il Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə bir gündə 650 min ağac əkilməsi barədə təşəbbüsü bütün dünyada dövlət xadimləri və ictimai xadimlər üçün nümunədir. Tanınmış ukraynalı ictimai xadim, şair və tərcüməçi Lesya Mudrak bu sözleri AZERTAC-a müsahibəsində söyləyib.

L.Mudrak daha sonra əlavə edib ki, öz genişəhatəli fəaliyyəti ilə Azərbaycan tarixini, onun mədəni ərsini populyarlaşdırmağa yönəlmüş qlobal layihələr reallaşdırıran Mehriban xanımın bu təşəbbüsü ulu Nəsiminin mədəni ərsi barədə dünyani məlumatlandırmıq, planetimizin gələcəyinin daha uğurlu olmasına istəyinin ifadəsidir. Şair deyib: "Mənim fikrimcə, Mehriban xanımın nəcib layihələrinə görə biz ona minnətdar olmalıyıq və öz tərəfimdən düşünürəm ki, biz də bu təşəbbüste sevincə qoşularıq. Kreativ, qeyri-ənənəvi təfəkkür insəni heyran edir".

Xatırladaq ki, Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə bu il noyabr ayında bir gün ərzində 650 min ağac əkilecək. Bu təşəbbüs dahi şairin ərsini təbliğ etməklə yanaşı, həm də insanları, xüsusən genç nəslə etraf mühiti qorumaq, ekoloji problemlərin həlli üçün səyləri birləşdirməyə çağırılır.

Azərbaycan-Türkiyə 12-ci yüksək səviyyəli hərbi dialoq iclası başa çatıb

Bakıda keçirilən Azərbaycan-Türkiyə 12-ci yüksək səviyyəli hərbi dialoq iclası işini başa vurub. Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirilər ki, iclasda Azərbaycan ilə Türkiye arasında təhlükəsizlik, hərbi, hərbi-texniki, hərbi tibb, hərbi təhsil və digər sahələrdə əməkdaşlığın vəziyyəti, inkişaf perspektivi müzakirə edilib, eləcə də qarşıda duran vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün əsas istiqamətlər müəyənlenmişdir və 2020-ci il üçün fəaliyyət planı razılaşdırılıb. Görüşün sonunda iclasın yekunlarına dair Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyi ilə Türkiye Respublikası Baş Qərargahı arasında protokol imzalanıb. Bu formatda növbəti görüşün gələn il Türkiyədə keçirilməsi planlaşdırılır.

Azerbaycan müsiqi salnaməsini yaradan şəxsiyyətlər sırasında bəstəkar, dirijor, pianoçu, folklorşunas, ictimai xadim, Xalq artisti, Dövlət mükafatı laureatı Tofiq Quliyevin də özünəməxsus yeri var. Onun ürək açan mahnıları, orijinal estrada əsərləri, mükməl kino müsiqisi, operettaları, ölkəmizin hüdudlarından çox-çox uzaqlarda populyarlıq qazanaraq bu gün də sevilə-sevilə ifa olunur. Böyük bəstəkarın sənətinə dövlət tərəfindən göstərilən diqqət və qayğı da bir növ onun xatirəsinə olan ehtiramın bariz nümunəsidir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu gün görkəmlı bəstəkarın anadan olmasından 102 il ötür.

Ölməz əsərləri ilə milyonlarla insanın bədii zövqünü oxşayan, əbədi reğbətini qazanan, ürəklərdə möhtəşəm sənətkar heykəlini ucaldan Tofiq Quliyev mənalı və şərəflə həyat yaşıyib. O, 1917-ci il noyabrın 7-də Bakı şəhərində anadan olub, erkən yaşlarından müsiqiye maraq göstərib, xalq müsiqisinin gözəlliklərindən ilhamlanıb. Ötən əsrin 30-cu illərində sənət yoluna qədəm qoymuş T. Quliyev Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının nezdindəki məktəbin fortepiano sinfinə daxil olub. Bu təhsil ocağında dərs deyən, həyatdan çox genc iken köçmüş, lakin əbədilik qazanmış Asəf Zeynallı onun inkişafına böyük təsir göstərib. Məhz sevimli müəlliminin məsləhəti ilə 14 yaşlı Tofiq Quliyev M.Ə. Sabirin sözlərinə "Məktəblı" mahnısını yazıb və bu zamandan etibarən dostu, görkəmlı sənətkar Qara Qarayev ona "Sən bizim bəstəkarımızsan" deyib.

1934-cü ildə müsiqiye olan məhəbbəti T.Quliyevi Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasına gətirib çıxarıvə o, meyilini təkcə fortepianoya salmaqla kifayətlənmir, eyni zamanda, dirijorluq fakültəsinə daxil olur. Hələ konservatoriada oxuduğu günlərdə - 1935-ci ildə Azərbaycan Dövlət Dram Teatrında dirijorluq fəaliyyətinə başlayır, sonrular müxtəlif müsiqi kollektivlərinə dirijor kimi rəhbərlik edir.

O dövrün gənclərin müsiqiye gelişisi və ilk uğurları addımları dahil Üzeyir Hacıbəylinin adı ilə bağlıdır. Məhz bu qüdrətli sənətkar bir çox insanların müsiqiçi və şəxsiyyət kimi püxtələşməsində əvəzsiz rol oynayıb. T.Quliyev "mənəviata" saidığı dahi ustادın başladığı sənət-yaradıcılıq yoluńa uğurla davam etdirib və illər ötdükce, Azərbaycan müsiqisinin ləyaqətli temsilçisine çevrilib. Məhz Ü.Hacıbəylinin və böyük sənətkar Bülbülün rəhbərliyi ilə gənc müsiqiçinin fəaliyyət sahəsi saxələnir. O, konservatoriada təşkil edilmiş Elmi-Tədqiqat Musiqi Kabinetinin işində fəal iştirak edib. 1936-cı ildə T.Quliyev tarzən Mansur Mansurovun ifasında "Rast" və "Segah-zabul" muğam dəstgahlarını nota köçürüb və onlar milli müsiqi tarixində ilk dəfə olaraq nəşr edilib. Bu nəcib təşəbbüsə müsiqimizin atası Üzeyir Haci-

bəyli o vaxt belə qiymət verib: "Muğamların nota yazılıması Azərbaycan müsiqi həyatında böyük əməkdaşlığı yaratmaqla incəsənətimizə böyük xidmetdir".

Sonralar da müsiqi folklorunun toplanılması sahəsində mühüm işlər görmüş bəstəkar 1955-ci ildə "Azərbaycan xalq rəqsleri"ni fortepiano üçün işləmiş, "Azərbaycan xalq mahnıları" topuları üçün çoxsaylı mahnıları nota köçürmüşdür. Xalq müsiqi incilərinin mükməməl nümunələri olan "Evləri var xana-xana" və "Qoy gülüm gəlsin, ay, nənə" mahnılarını səs və simfonik orkestr üçün işləyib. Bəstəkar həmdə Hind, bolqar, əreb mahnılarının böyük bədii ustalığı səs və fortepiano üçün variantlarını yaradıb.

1936-ci ildə Ü.Hacıbəylinin şəxsi təşəbbüsü və təklifi ilə Tofiq Quliyev P.I.Çaykovski adına Moskva Konservatoriyasının dirijorluq fakültəsində təhsilini davam etdirib. Moskvada oxuduğu illərde dirijor-bəstəkar T.Quliyevin adına bu şəhərin konsert a夫şalarında tez-tez rast gəlinirdi. Onun parlaq müsiqi istedadı Ümumittifaq caz orkestrinin rəhbəri A.Tsfasmanın diqqətini cəlb edir. Meşhur dirijorun dəvəti ilə T.Quliyev 1937-1939-cu illərde ansamblın tərkibində piano ifaçısı kimi fəaliyyət göstərir və bu, onun gələcək professional taleyi ni müəyyən edir. 1939-cu ildə Moskva şəhərində belə konsertlərdən birini izleyen görkəmli dövlət xadimi Mirzə İbrahimov gənc müsiqiçiyə Bakıda Azərbaycan Dövlət Estrada orkestrini yaratmağı teklif edir. "Caz müsiqisinin serbestliyi və nikbin əhval-ruhiyyəsi" özüne doğma bilən T.Quliyev bu teklifi bəyənir və təhsilini yarımcıq qoyaraq Bakıya qaydır. 1941-ci il sentyabrın 6-da milli müsiqimizin yeni səhifəsi açılır - M.Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasında həmin orkestrin böyük müvəffəqiyyətlə ilk çıxışı olur. Caz orkestrinin premyerasının ikinci

Dünya müharibəsinin qanlı-qadılı günlərindən birinə təsadüf etməsinə baxmayaq, insanlar bu hadisəni bayram əhval-ruhiyyəsi ilə qarşılıdar. Çox güzel tərtib olunmuş müsiqi programına o günün tələbinə cavab verən mahnı-

larla yanaşı, T. Quliyev sərf caz üslubunda yazılmış "Bəs pələng hanı?", "Molla Nəsrəddin və plov" məzəhəkəli mahnısını və "Zibeydə" vokal miniatürünü daxil edir. Həmin illərdə yaranmış bu nadir eserlər Azərbaycan cazı və estrada müsiqisinin əsasını təşkil eden klassik nümunələrdir.

Dövlət Caz Orkestrinin ilk reperuarına Tofiq Quliyev Amerikanın caz ustalarının əsərlərini də daxil edir. O, Dük Ellingtonun məşhur "Karvan" pyesini "Cahargah" məqamında işləyir, muğamın özünəməxsus çalarını, xirdalıqlarını əsərə daxil edir və sanki onun Azərbaycan variantını yaradır. Bu konserti diqqətə izləyən dahi sənətkarımız Üzeyir Hacıbəyli istedadlı müsiqiciyə xüsusi "Cahargah" kompozisiyisini bəyəndiyini söyləyir. Beləliklə, T.Quliyev milli müsiqi tarixində ilk dəfə olaraq muğam və caz müsiqisinin sintezini yaradır. Üzeyir Hacıbəyli istedadlı müsiqiciyə xüsusi "Cahargah" kompozisiyisini bəyəndiyini söyləyir.

Caz kollektivi saxlamaq məqsədilə, gənc ifaçıların hamısını Naxçıvanda yerləşən 402-ci atıcı diviziyanın serəncamına göndərirler. Sənətkarın müharibə illərində bəstələdiyi bir sıra mahnıları - "Azərbaycan diviziyası", "Vətən haqqında mahnı", "Azərbaycan", "Döyüşçülərin mahnı" və s. insanların təmiz hissələrini, vətənə məhəbbətini tərənnüm edir, onlarda ruh yüksəkliyi yaradır.

1939-cu ildə Tofiq Quliyev həmdə teatr müsiqi sahəsinə müraciət edir və M.Qorki adına "Gənc tamaşaçılar Teatrının "Babək" tamaşası üçün müsiqi bəstəleyir. Sonralar müxtəlif teatrlarla eməkdaşlıq edən bəstəkar, bir çox pyeslərə, o cümlədən, U.Şekspirin "On ikinci gecə", C.Cabbarlının "Aydın" və "Yaşar", N.Hikmətin "Qəribə adam" və s. əsərlərinə müsiqi yazır. Bu tamaşalar üçün bəstələnmiş mahnılar tez bir zamanda yayılır, dinləyici lərin dilinə ezbəri olur.

Müharibədən sonra illərdə T.Quliyev yenidən təşkil olunmuş estrada orkestri üçün onlarla mahnı bəstəleyir. Bu zaman onun, həmdə Rəşid Behbudov kimi görkəmli müğənni ilə eməkdaşlığı, keçmiş SSRİ-nin müxtəlif şəhərlərində pianoçu kimi çıxış-

ları, şöhretini daha da artırır.

O, 1951-ci ildə Moskva konservatoriyasında təhsilini başa vurur ve 1954-cü ildə burada bəstəkarlıq və dirijorluq üzrə aspiranturunu bitirir. Bu günlərdə "Azərbaycan süütası", romanslar, fortepiano üçün variasiya və prelüdlər yazır.

Doğma yurduna qayıdan Tofiq Quliyev parlaq fəaliyyəti ilə müsiqimizin tərəqqisi yolunda çalışır. O, Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasında pedagoq, filarmoniyanın direktoru, kinostudiyanın baş müsiqi redaktoru, uzun zaman Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının sedri kimi fəaliyyət göstərir, kəsərli sözü ilə öz peşəkarlıq mövqeyini təsdiq edir. Geniş müsiqi-ictimai fəaliyyətinə baxmayaraq, T.Quliyev bir an bələ yaradıcılıqdan uzaqlaşır, fasiləsiz olaraq müxtəlif janrlarda əsərlər yaradır. Lakin bəstəkarı xalqa tanıdan və sevdirən, ilk növbədə, onun müxtəlif əhval-ruhiyyəli mahnıları olur. Azərbaycan mahnı janrıının inkişafında əvəzsiz xidmətləri olan Tofiq Quliyev yaradıcılığının ilk mərhələsində yazdığı "Bakı haqqında mahnı", "Züleyxa", "Neftçilər mahnı", "Süfrə mahnı" kimi geniş yayılmış vokal incilər dinləyicilərin hafızəsinə həmişəlik həkk olunur.

Bəstəkar Azərbaycan müsiqisində lirik mahnıların klassik nümunələrini yaradır. Tofiq Quliyevin vokal inciləri özünəməxsus, heç bir başqa bəstəkarın üslubuna bənzəməyen dəstxəti ilə seçilir. Sənətkarın Nizaminin "Könlüm" və "Sevgilime", Xaqanının "Bəxtəvər oldum" sözlərinə yazdığı romanslar son dərəcə füsunkar səslənir. "Sənə də qalmaz", "Qəmgən mahnı", "İlk bahar", "Neylim", "Axşam mahnı", "Bakı gecələri" kimi mahnıları insanın daxili aləmini, həyəcanını, məhəbbətini romantik bir dillə eks etdirir. Bu mahnılar müsiqi dilinin xəlqiliyi, melodiyalarının axınılılığı və zənginliyi ilə fərqlənir. Tofiq Quliyev hər bir mahnı üçün yadda qalan orijinal intonasiya tapır, insanların saf və etibarlı hissələri ni rəngli boyalarla təsvir edir. Qüdrətli sənətkar mahnı yaradıcılığında müasir müsiqi üslubunu - xalq müsiqisinin zəngin aləmindən bəhərənən xüsusiyyətlərə uzalaşdırır. Maraqlı sinteze nail olan bəstəkar zamanın nəbzini duyan, peşəkarlığın yüksək zirvəsində duran vokal miniatürər yazar və milli mahnı janrıni yeni inkişaf pilləsinə ucaldır.

T.Quliyev çox böyük diqqətlə öz romans və mahnıları üçün söz seçir, çalışır ki, müsiqi şeirlərini ruhunu, məzmununu dəqiq üzə çıxarsın. O dövrün müxtəlif problemlərini tərənnüm edən, mövzu cəhətdən rəngarəng olan Səməd Vurğun, Rəsul Rza, Zeynal Cabbarzadə, İslam Səfərli, Ənver Əliyevin şeirlərinə müraciət edir. Dənizin qoynundan "qara qızıl" çıxaranları "Gənc neftçilər" mahnısında, zəhmətkeş insanları "Pam-

bıq" mahnısında, "Saçaqlı qız" əsərlərində tərənnüm edir. "Moldova-Azərbaycan", "Zlata Praqa", "Bratislava" haqqında mahnıları dostluq, sülh və əmin-amanlığın himinə çevirir. Lakin dinləyicilər Tofiq Quliyevi yumoristik, şəhər-ruhiyyəli bir sənətkar kimi də sevirlər. Onun oynaq melodiya və ritmi ilə fərqlənen "Badamlı" və "Toy mahnısı" bu sahədəki axtarışlarının bəhəridir.

Sənətkarın yaradıcılığında mahni janrı aparıcı olsa da, bədii istedadı bununla məhdudlaşdır. O, həmişə böyük həvəslə kino sənəti üçün çalışır, yetmişdən çox filmə müsiqi bestəkarlığı. "Səbuh", "Ögey ana", "Görüş", "Bəxtiyar", "Onu bağışlamaq olarmı", "Telefonçu qız", "Nəsimi" və s. filmlərə yazdığı müsiqi özünün melodikliyi, təbiiliyi ilə seçilir, mahnıları isə coşqun ilhamla oxunur.

T.Quliyev milli müsiqili komediya janrına da öz töhfəsini verir, "Aktrisa", "Qızıl axtaranlar", "Sənin birəcə sözün", "Sabahın xeyir, Ella" kimi əsərlərini yazır. Bu operettaların müsiqi parçaları tamaşanın müvəffəqiyyət qazanmasında, obrazların səhnə təcəssümündə həmişə böyük rol oynayır. Kiçik yaşı tamaşaçıları da unutmayan sənətkar "Artıq tamah", "Şəngülüm, şüngülüm" və s. usaq pyeslərinə müsiqi bestəkarlığı. 1969-cu ildə bəstəkarın üç xoreoqrafik novelladan ibarət "Məhəbbət mahnısı" adlı baleti isə Moskvada müvəffəqiyyətlə səhnələşdirilir.

Respublikamızın müsiqi həyatında fəal iştirak edən T.Quliyev daima müxtəlif müsiqi festivalları, müsabiqlərin keçirilməsi üçün çalışır, dövrü mətbuatda aktuallığı ilə seçilən məqalələrlə çıxış edir.

Yaradıcılığının yetkin və kamil dövründə böyük sənətkarımız Tofiq Quliyevin şərəfli əməyi ulu öndərimiz Heydər Əliyev və onun leyaqətli davamçısı Prezident İlham Əliyev tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. 1997-ci ildə o, "İstiqlal ordeni" ilə təltif edilir. 2000-ci ildə dövrysini dəyişən Tofiq Quliyevin xatirəsinin əbədişdirilməsi haqqında Prezident İlham Əliyevin müvafiq Sərəncamına əsasən sənətkarın yaşıdığı binaya xatır lövhəsi vurulur. Bakının küçələrində birinə və 12 nömrəli müsiqi məktəbinə bəstəkarın adı verilir. Prezident İlham Əliyevin Tofiq Quliyevin 100 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında müvafiq Sərəncamı görkəmli sənətkarın xatirəsinə dərin hörmət və ehtiramın təcəssümü kimi qiymətləndirilir, ictimaiyyətimiz tərəfindən reğbətə qarşılığın.

Böyük sənət fədaisi, əsl vətənpərvər Tofiq Quliyev bütün qüvvə və istedadını xalqına sərf etmiş, hörmət və ehtiram qazanmışdır. Adı müsiqi tariximizə böyük hərflərlə həkk olmuş müdrik sənətkarın bənzərsiz yaradıcılığı xalqımız tərəfindən həmişə yüksək tutulacaq.

Əbədi nəğməkar

Xalq artisti Tofiq Quliyevin anadan olmasından 102 il ötür

CAVİDLƏRƏ HƏSR OLUNMUŞ ÖMÜR

Son günlərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında Cavidli sinin Sədri Vasif Talibovun 2019-cu il aprel ayının 18-də imzaladığı Azərbaycan romantizminin əvəzsiz simalarından olan Hüseyin Cavidin sevimli övladı, istedadlı müsiqici-rəssam, sənətşünas Ərtəğrol Cavidin 100 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında Sərəncamının icrası, eləcə də, Hüseyin Cavidin anadan olmasının 137-ci ildönümü ilə əlaqədar olaraq keçirilən silsilə tədbirlərin iştirakçısı və izleyicisi olduq. Bu tədbirlər ömrünü Naxçıvanla bağlılaşmış nəhəng yaradıcı şəxsiyyət olan Hüseyin Cavidin həyat, fəaliyyət və ailə tarixçəsinə ictimaiyyətə çatdırmaqla yanaşı, şüurlara həkk olunmasında müstəsnə əhəmiyyətə malikdir. Cavidin xatırlanması və təbliği yolunda reallaşdırılan layihələr içərisində bir sıra konfranslar, döşərlər, televiziya proqramları və sənədli filmlər hazırlanmasında cavıdşünasların böyük rolü vardır. Elə bu Cavidli günlərdə həftə sonu istədim ki, övladlarımı da Cavidlər ailəsiyle, onların kimliyi ilə, xidmətləri ilə tanış edim. Hüseyin Cavidin ev muzeyi və xatırə kompleksini ziyarət edərkən, ömrünün 49 ilini muzey işinə həsr etmiş bir insanla tanış oldum, muzeyin direktoru Bəhruz Axundovla və istədim ki, Bəhruz müəllimi geniş kütlə də tanisin.

Bəhruz Mahmud oğlu Axundov 1948-ci ildə Naxçıvan şəhərində ziyanlı ailəsində anadan olmuşdur. Atası Bakıda Pedaqoji İnstututun tarix fakültəsini bitirmiş, bir müddət müəllim işlədikdən sonra ixtisasını dəyişmiş, kənd təsərrüfatı sahəsində çalışmışdır. Onun böyük kitabxanası olmuşdur və Hüseyin Cavidin əsərlərinin hamısının ilk nəşrləri bu kitabxanada var idi. Anası Zəkiyyə xanım ibtidai təhsilini Tiflisdə almış, sonralar Naxçıvanda yaşmış, rus dili üzrə kurs bitirərək kənd məktəblərində dərs demiş, geniş mütəlia mədəniyyətinə malik bir qadın olmuşdur, dünya ədəbiyyatına aid olan əsərlərin böyük ek-səriyyətini oxumuşdır. Ailədə iki övlad olmuşlar, Azərbaycan Pedaqoji İnstututun məzunu olan bacısı Alisə xanım uzun illərdir ki, orta məktəbdə Azərbaycan dili və ədəbiyyatı fənnini tədris edir. Bəhruz Axundov 1967-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin kitabxanacılıq fakültəsinin qiysi şöbəsinə daxil olmuş, 1973-cü ildə isə bitirmişdir. 1970-ci ildən Naxçıvan Dövlət Tarix muzeyində baş elmi işçi, sonra isə elmi katib vəzifəsində çalışan Bəhruz müəllim 1981-ci ildə Hüseyin Cavidin Naxçıvan şəhərində təşkil olunmuş ev muzeyinə direktor təyin edilmiş, bugündəkən həmin vəzifəni şərəfle, işinə böyük məhəbbətlə və Cavidlər ailəsinə sədəqətlə icra etməkdədir. 1977-ci ildə Qədimovlar nəslindən olan Səadət xanımla ailə quran Bəhruz Axundov üç övlad atasıdır.

2000-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisinin sədrinin tapşırığı ile muzeyde aparılmış əsaslı təmir və bərpə işlərindən sonra muzey ekspozisiyasının mövzu-tematik planı yenidən Bəhruz Axundov tərefində hazırlanı ve bu plana əsasən, ekspozisiyanın bədii tərtibatı onun rəhbərliyi ilə tərtib edildi, Ali Məclisinin sədri Vasif Talibovun tapşırığı ilə muzey Hüseyin Cavidin yaşıdagı ev kimi quruldu. Bəhruz müəllim bildirir ki, muzey yarananda, təxminən, 200-e yaxın ekspontatla fəaliyyət göstərir, lakin bu gün muzeyin ekspozisiyası onun səyəleri nəticəsində və şairin qızı Turan Cavidin yaxından köməkliyi ilə xeyli zənginləşdirilmiş və ekspontatların sayı 9600-ü tövbə keçmişdir. Son illərin göstəriciləri-

publikasının Əməkdar mədəniyyət işçisi fəxri adına layiq görülmüşdür.

2007-ci ildə Kazım Qarabəkir Paşa Vakfının və Turan Cavid qadın mərkəzi ictimai birliliyinin birgə təşkil etdiyi Hüseyin Cavidin və Kazım Qarabəkir Paşa'nın 125 illik yubiley tədbirlərində iştirak etmək üçün İstanbul şəhərinə dəvət olunaraq, özü ilə apardığı "Hüseyin Cavid - 125" adlı sərgini Cavidin vaxtılı təhsil aldığı qədim İstanbul Universitetində, Yeditepe Universitetində, Hacı Ahmet Yasevi vakfında və Kazım Qarabəkir Paşa vakfında keçirilən tədbirlərdə nümayiş etdirmişdir.

60 illik yubileyi ilə əlaqədar olaraq B.Axundov 2008-ci ildə Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən fəxri farman və pul mükafatı ilə təltif edilmişdir.

Bir maraqlı məqamı qeyd etmək lazımdır ki, keçid illərində ölkənin bütün sahələrində olduğu kimi, Hüseyin Cavidin ev muzeyinin fəaliyyətində də bir sıra çətinliklər qarşıya çıxmışdır. Belə ki, ekspontatları sərgiləmək üçün vitrinləri, stendləri, çərçivələri elə etmək imkanları olmayanda, çox vaxt şəxsən Bəhruz müəllim muzey işçiləri ilə birlikdə onları əllə düzəltmişdir.

Bəhruz Axundov, bu illər ərzində, yalnız öz vəzifəsini icra etməklə, muzey idarə etməklə kifayətlenməmiş, onun inkişafına xidmət etmiş, bir sira beynəlxalq tədbirlərde iştirak edərək cavıdşünaslığın inkişafında özünəməxsus fealiyyət nümayiş etdirmişdir. 1987 - 1988-ci illərdə Moskva şəhərində ixtisasarlıma kursunda olarkən, kursun müəllimine Cavidlə bağlı, onun nəşrinin Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev tərefindən Naxçıvana gətirilməsi ilə bağlı məlumat verən böyük marağa səbəb olmuş, dəfələrlə Ona Cavidlə bağlı məlumat almaq üçün məktubla müraciət etmişlər.

1990-ci ildə Belarusianın paytaxtı Minsk şəhərində Yakub Kolasın ev muzeyində tacrübə mühəbbələsində olarkən, özü ilə apardığı kiçik formata 12 lövhədən ibarət "Hüseyin Cavidin həyat və yaradıcılığı" adlı sərgini orada nümayiş etdirmişdir. Bu fəaliyyətinə görə B.Axundov Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyinin 8 fevral 1991-ci il tarixli əmri ilə pul mükafatına layiq görülmüşdür.

Bəhruz Axundovun fəaliyyəti muxtar respublika rəhbərliyinin dəqiqətindən kənarda qalmamış, o, 2005-ci ildə Naxçıvan Muxtar Res-

ev muzeyi, Səməd Vurğunun ev muzeyi ilə əlaqədə olmuşdur. Hüseyin Cavidin Bakı şəhərindəki ev muzeyi ilə də daima six əlaqədə olmuş, oradan hədiyyə edilmiş fotoskilər, sənedler, afişə və proqramlar, qəzet və jurnallar, onlara yeni nəşr edilmiş kitablar muzeyin fondunun zənginləşdirilməsi içinde xüsusi əhəmiyyətə malik olmuşdur. Onu da qeyd etmək lazıdır ki, Bəhruz Axundovun Türkiyədəki cavıdşünas Ənvər Uzunla mütəmadi əlaqələri mövcuddur ki, bu da Türkiyədə Cavidlə bağlı yeniliklərden xəbərdar olmaqdə müstəsnə əhəmiyyət kəsb edir. İran İslam Respublikasında Əkbər H.Əliyarin tərcüməsi ilə H.Cavidin "Peyğəmbər", "Şeyx Sənən", "Maral" əsərləri, Türkiyədə Kusena yayım nəşriyyatında türk dilində çap olunmuş "Hüseyin Cavidin əsərləri", kitabını elə etmiş, Özbəkistanın Daşkend şəhərində özbək dilində Cavidin "Seçilmiş əsərləri"ni elə edərək, muzeyin ekspozisiyasına daxil etmişdir. Büttün bunlara yanaşı, şairin oğlu Ərtoğrol Cavid və qızı Turan Cavidlə bağlı ayrıca yaradılmış guşələrdə onların əsərləri və şəxsi əşyaları sərgilənməkdədir.

Bəhruz Axundov tərefindən nəşrə hazırlanmış "Hüseyin Cavidin əsərləri"nin nəşri tarixi" və "Azərbaycan Milli təsviri və tətbiqi sənətimizdə Hüseyin Cavid obrazı" adlı bibliografik göstəricilər yaxın zamanlarda işıq üzü görəcəkdir.

Bəhruz müəllim bütün bu işlərlə bərabər müntəzəm olaraq, müxtəlif dövrlərdə mərkəzi və yerli mətbuatda, AMEA Naxçıvan Bölmesinin "Xəbərlər" jurnalında, Naxçıvan Dövlət Universitetinin "Elmi əsərləri"ndə, Hüseyin Cavidin Bakı şəhərindəki ev muzeyinin Hüseyin Cavidin 125, 130, 135 illik yubileyləri ilə əlaqədar keçirdiyi konfransların toplularında, muzeyin nəşr etdirdiyi "Cavidşünaslıq" adlı onçildiklik toplusunda, AMEA Naxçıvan Bölmesinin nəşri olan "Ərtəğrol Cavid: tələyi və sənəti" kitabında bir sıra elmi

məqalələri nəşr olunmuşdur. Onun "Bu evdə Cavid yaşışmışdır", "Hüseyin Cavid irləri Heydər Əliyev qayğısı", "Məktublarda yaşayan ömür", "Cavid sərağıyla, Cavid iyi ilə", "Hüseyin Cavid və ümumbaşarı problemləri", "Şairin adına layiq məbəd" və bu kimi bir çox məqalələri Cavid irləri, onun yaşadılmasına və təbliğine böyük məhəbbət, sərf edilmiş yüksək əməyin göstəricisidir.

Bəhruz Axundov, eyni zamanda, "Hüseyin Cavid və teatr", "Hüseyin Cavid irləri Heydər Əliyev qayğısı", "Milli təsviri və tətbiqi sənətimizdə Cavid obrazı", "Hüseyin Cavid yaradıcılığında Şərqi mövzularında mühazirə mətnlərinin müəllifidir.

Həyətinin 38 ilini bu muzeyə rəhbərlik etməklə Cavidlə ailəsinə şərəflə, qürurla, sədaqətlə xidmət edən, hətta cavıdşünas adlandırılara biləcək Bəhruz Axundov bu gün də Hüseyin Cavidlə bağlı tədqiqatlarını böyük həvəsle davam etdirməkdədir. Yaxın günlərdə Hüseyin Cavidin böyük bacısı Fatmaxanımın üst gelimi olan gülcəsini əldə etmişdir. Bəhruz Axundov yorulmadan öz fəaliyyətini inkişaf və davam etdirməklə bərabər, bu gün öz ardıcılalarını da yetişdirməkdə, öz məktəbinin yaratmaqdadır. Bu gün 10 nəfərlik heyətə çalışan muzeyin bələdçiləri Cavidlə, onun yaradıcılığı, ailəsi ilə bağlı məqamları mənimseməklə yanaşı, distant dərs keçərək, özünə muzeşünas kimi yetişdirmək yolda əllərindən gələn əşrigəməmkədə və səyələ çalışmaqdadırlar.

Ömrünü, bütövlükdə, fəaliyyəti ni cavıdşünaslığı, muzeşünaslığı, ümumən, azərbaycançılığı həsr edən bu insanı tanımaqdan və tanıtmadandan qürur hissi keçirməmək mümkün deyil.

Leyla Səfərova,
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru,
AMEA Naxçıvan Bölmesinin
Təhsil və kadrlar şöbəsinin
baş mütəxəssisi

Özbəkistanda Azərbaycan mədəniyyətinə və ədəbiyyatına böyük maraq var

Özbəkistanın Xarəzm vilayətində keçirilən Azərbaycan mədəniyyəti və ədəbiyyatı günləri çərçivəndə vilayət hakimi Fərhad Ermanov Bakıdan və Daşkenddən Urgenc şəhərinə gələn nümayənlər görüşüb. AZERTAC xəber verir ki, Fərhad Ermanov qədim Xarəzm torpağında Azərbaycan mədəniyyəti və ədəbiyyatı günlərinin keçirilməsindən məmənə olduğunu bildirib. O, qədim Xiva, onun təkrarsız abidələrindən danışib, bu ilin doqquz ayında Xarəzmə 2 milyondan çox xarici turistin gəldiyini vurgulayıb. F. Ermanov əmin olduğunu bildirib ki, bundan sonra qədim Xarəzmin mərkəzi Urgencə və Bakıda tez-tez belə tədbirlər keçiriləcək.

Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin direktoru Samir Abbasov gələcək əməkdaşlıq məsələlərindən danışib, Xarəzm vilayəti ilə Azərbaycanın regionları arasında əlaqələrin yaradılması, ölkəmizin şəhərləri ilə Xarəzm vilayətinin şəhərləri arasında "Qardaşlaşmış şəhərlər" layihəsinin həyata keçirilməsi, Bakı şəhərindəki İçərişəhər Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu ilə Xiva şəhərindəki İçənqala qoruğu, vilayətin ali məktəbləri, mədəniyyət müəssisələri və Azərbaycanın aidiyyəti qurumları arasında əlaqələrin yaradılması təklifləri ilə çıxış edib. S. Abbasov ölkələrimiz arasında əlaqələrin derinləşdirilməsini qeyd edib, Özbəkistanın Türkəlli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının tamhüquqlu üzvü olması, Türk Şurasının Bakıda keçirilən Zirvə Görüşündə Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyevin iştirakı, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Özbəkistanın dövlət başçısı ilə görüşü haqqında söhbət açıb. O, Özbəkistanın Türk Şurasına üzvlüyünün əməkdaşlıq üçün yeni imkanlar açdığını qeyd edib.

"Kaspi" qəzeti təsisi, yazıçı-publisist Sona Vəliyeva Azərbaycan və özbək xalqlarının dostluğunun dənisi, dövlətlərimiz arasında əlaqələrin yüksək seviyyəsini vurgulayıb. O, Özbəkistanda Azərbaycan mədəniyyəti, musiqisi və ədəbiyyatına böyük maraq olduğunu deyib. S. Vəliyeva qədim Xiva şəhərini gəzdi, təkrarsız abidələrə valeh olduğunu bildirib.

Akademik Kamran Əliyev və özbək alimi və tərcüməci Babaxan Şərif əlaqələrin dəha da genişləndirilmə istiqamətində görüləcək işlərdən danışıblar. Xatırladaq ki, mədəniyyət günləri Mədəniyyət Mərkəzinin, "Özbəkturizm" Dövlət Komitəsinin, Azərbaycandakı "Kaspi" qəzeti və eyniadlı təhsil şirkətinin və Xarəzm vilayət hakimiyətinin dəstəyi ilə keçirilir.

Güclü xalq, zəif müxalifət reallığı

Və ya belə müxalifət lazımdır mı?

Sırr deyil ki, hər bir normal, demokratik cəmiyyət vətəndaşların sosial fəaliyətini, siyasi yetkinliyini ve səviyyəsini müəyyənləşdirən meyarlardan biri de siyasi institutlardır. Azərbaycanda kifayət qədər siyasi institutlar mövcuddur və onların bir sırası müxalifətçilik amili üzərində fəaliyyət göstərirler.

Lakin özlərinin "müxalifət" adlandırılaraq, radikallaşdırıcı, dağılımlı, itaatsizlik çağırışları edən tərəflərdən biri də ele bu yönə xarici qüvvələrə işleyən qanaddır. Fakt budur ki, ölkədəki prezident, bələdiyyə və parlament seçkilərindən öten bütün dövrlər ərzində, dağılıcı müxalifət düsərgəsində müşahidə olunan keşkin böhran daha da dərinleşir və davamlı xarakter alır. Müxtəlif ermənipərest dairələrin sıfarişlərini həyata keçirmekle, ölkədə xəlqın səfəri gizlətməyə cəhdər göstərirler. Artıq bu da, sübut olundu ki, bir qrup beyinsiz kütlenin "xalq" adı altında küçələrə çıxıb, qarşılaşılıqlı salmaq səyləri də neticəsiz qaldı. Əslində, bu, "liderlərin" siyasi ölümünün, xalqın onlara dəstək göstərməsinin məntiqi nəticəsi idi. Əminliklə deyə bilerik ki, dağılıcı təfəkkür malik olan ünsürler indi də guya bir araya gəlməklə, neyi isə həll etmək isteklərinin də, əslində, baş tutmayacağını da dərk edirlər. Müsavat partiyasının qərargahında yiğisib, özlərini "ağılı" göstərməye çalışanlar - sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanov, AXCP sədri Əli Kərimli, Müsavat başqanı Arif Hacılı, "MSDM"in sədri İsa Qəmər, AXP sədri Pənah Hüseyn, ya da, Müsavatdan istefə verib, indi də həmin partiyanın qərargahında boy göstəren Hikmət Hacızadə xalq tərəfindən redd edilmiş lazımsız yığnaqlılar!

Özgəsinin buğda süfrəsindən yalmanan pişik, məqam düşəndə, özünükünün qəsdinə duran çapqala çevrilə bilər!

Lakin bir reallıq da qəbul edilməlidir: uduzanlar siyasetdən getməli, onların yerini praqmatik, konstruktiv qüvvələr tutmalıdır. Seçki məglubiyyətinin dəfələr təkrarlanması rəğmən, radikal müxalifət liderləri də, bu addımı çıxdan atmalı idilər. Artıq nəinki cəmiyyət, heç rəhbərlik etdiyi partiyaların üzvləri də onların gələcəyinə inanır. Son illər ərzində, Müsavat və Xalq Cəbhəsi partiyalarının sıralarındaki "yarpaq tökülmü"nə nəzər salmaq kifayətdir. Kimlər getmədi? Kimlər tərk etmədi yumşaq "divan"da yerini? Özü də gedənlər, necə deyərlər, qapını sərt şəkildə çırpaq, oraları tərk etdilər ki, bunun özü də "liderlər" üçün siyasi söyüstdür.

Ötən yaxın və uzaq zamanlar və hadisələr isə, bir daha göstərdi ki, müxalifətin artıq xalqa deyəsi heç bir sözü qalmayıb, o, tükənib, aşınib, köhnəlib və naftalin qoxusu verir. Normal düşüncəli insan və vətəndaş belə müxalifətən ürpənir-çırkınrı. Belə bir uğursuz sonuc, nəticə etibarilə, radikallarının səhnedən üzülsü getməsini şərtləndirməli idi. Bu, iqtidarı arzusu, yaxud

hansısa siyasi qrupun istəyi deyil, konkret situasiyada özünü təsbit edən yeganə məntiqi variantdır. Uduzdunsa, xalqdan dəstək ala bilmədinse, istəfa ver!

O da, sırr deyil ki, bu gün onların arasında gənc müxalifətçilər də yetişir. Onlar sıralarındakı köhnə təfəkkürlü, antimilli adamları görür, müasir tipli mübarizə vasitələrənən mayıl edirlər, intellektual üstünlüyə, ağıl və əməlin prioritətinə önem verirlər. Anlayırlar ki, sivil mübarizə yolu ilə, ağılla məqsədə daha tez və rahat çatmaq mümkün, nəinki küçələrə tökülsüz fit calmaq, daş atmaq, məzhekə çıxarmaqla. Belə bir davranışın artıq müxalifətin öz içərisindən çıxan başqa bir müxalifətin yaranmasından xəber verir. Cəmiyyət normal müxalifət və sivil mübarizə üsullarını tanır. Əbəs deyil ki, partiyalarının kürsüsündə ikiəlli yapışır, yerlərini normal düşüncəli gənclərə vermək istəmeyən radikal müxalifətin qocalmış "liderləri" onlara etiraz edən gəncləri də təşkilatlarından müxtəlif bəhənələrlə uzaqlaşdırır.

Bu gün Azərbaycanda real həkimiyətə konstruktiv müxalifətçilik edən siyasi qüvvələr də var. Demokratik İslahatlar, Böyük Quruluş, Ana Vətən, Büttöv Azərbaycan Xalq Cəbhəsi və digər partiyalar fəaliyyətləri dövründə cəmiyyətə normal, sivil müxalifətçiliyin nümunəsini göstərməklə, sosial baza toplaya bildilər və ele həmin feal elektoratın dəstəyi ilə növbəti parlament seçkilərində də deputat mandati elde etdilər. Müsavat, AXCP, AXP, AMDP və s. radikal müxalifət partiyaları isə, qapısının ağızında tum sata-sata, gözü onun-bunun arxasında qalan qarı kimi, hələ də yerində sayırlar. Artıq təkzib-dilməz faktdır, en yeni tariximizin inkişaf və keşməkeşlərə müşayiət olunan ötən illərində müxalifət öz üzərində işləmədi, şitil olaraq qaldı. Azərbaycan cəmiyyəti, toplum o qədər tolerantdır ki, müxalifət partiyalarının yaranıb, kağız üzərində də olsa, təşəkkül tapması üçün münbit zəmin tənqidi. Ancaq həmin partiyalar ümummilli maraqları siixidirəraq öz dər firqə, hətta bolşevizim maraqlarını öne çəkdilər ki, bu da, artıq xalqın sinirlərini oynatmağa başladı. Sual oluna bilinər ki, müxalifət bu xalqa ne verib? Bəs iqtidər xalqa ne verib? Dəyərləndirmə, məhz bu müstəvidə, qoyulan suallar ətrafında getməlidir. 1993-cü ildən bəri, xüsusilə, coşqun inkişaf illeri kimi yadda qalan illər Azərbaycanın nail olduğu nə varsə, hamısı iqtidərin əməyi, əməli və zəhmətidir. Qərb sərhədlərimiz Balakəndən və Qazaxdan, şimalda Qusar, cənubda Lənkərandan, qərbə Naxçıvandan üzü bəri respublikanın hər bir güşəsində, rayonunda, kəndində, paytaxt Bakıda həyata keçirilən nəhəng quruculuq işlərinin, reallaşdırılan İslahatların, hər gün həyata vəsiqə alan yeni-yeni sosial-mədəni və istehsal təyinatlı üvanların tek bir memarı və inşaatçısı var - Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan iqtidarı və onları dəstəkləyən Azərbaycan xalqı!

Bu müxalifətin ac toyuğun yuxudakı dari sevdasına qalan ümidi də közərərək söñür

Azərbaycanda müxalifətin fövqün-

də cəmiyyətin və toplumun radikallaşması üçün real zəmin oynaya biləcek amillər yox dərəcəsindədir. Hakimiyətin ölkəçi siyasetinin əsas məhverini - aparcı leytmotivini xalqın sosial rifahının artırılması xətti təşkil edir. Həqiqətdir ki, bu gün Azərbaycan insanı işini, çöreyini, övladlarının sabahını kimlərinə və volyuntarist iddialarının ayaqları altına atıb meydana çıxmayaçaq. Ən azından, Prezidentdən sonra kütłəni arxasında apara biləcek ikinci beş bir siyasi qüvvə - lider də yoxdur.

Beleliklə, bu gün Azərbaycanda həkimiyətə iddialı müxalifət liderləri 90-ci illərin saiyəsində ilişib qalıblar. Lakin indiki dövr quruculuq dövründür və konstruktiv təklif və proqramlar, müttəreqqi ideya və konsepsiyalar ireli sürməyi zəruri edir. Müxalifət isə, məhz bu məsələdə intellektual qıṣırılıqdan əziyyət çəkir. Çünkü 2003-cü ilin payızında həkimiyət başına gəlmüş Cənab İlham Əliyev başqa yolu - sivil və intellektual mübarizə yoluunu seçib. Elə bir dirçəliş kursu seçilib ki, sonudan Azərbaycan insanı dəyişsin, cəmiyyətə yeni düşüncə və təfəkkür tərzi həkim kəsilsin: "Mənim siyasetim ondan ibaretdir ki, əməli-praktiki işlərlə məşğulam. Azərbaycana xarici investisiyalar cəlb etməklə, yeni iş yerlərinin açılması ilə məşğulam. Mənim aləmimdə siyaset belə olmalıdır. Yəni siyaset hənsəsi konkret nəticə ilə yekunlaşmalıdır... Əsl siyaset - konkret, real iş görməkdən ibarətdir".

Xalq müxalifətdən deyil, məhz bu cür dırnaqrarası, sərsəm və hər an dövlət və xalq maraqlarını satmağa hazır olan müxalifətdən bezib!

Bu gün müxalifə xaricdəki şəbəkələrlə birleşib, pozuculuq və təxribat xarakterli fealiyyətini genişləndirməyə cəhd göstərir. Nə azerbaycançılığa, nə müsəlmançılığa, nə insanlığa, nə də ki, bütövlükde, milli-mənəvi, etik-əlaqəli dəyərlərimizə yaraşan cırkınlı təbliğat aparırlar. Əsas məqsəd xalqda inamsızlıq və əşəqinlik yaratmaq və sabitliyi pozmaqdır. Bu müxalifətin bir sosial toplum olaraq, siyaset səhnəsində silinməsinin zəruriliyini diktə edən dəbir amil isə, sosial bazasının, elektoratının düşkünləri, zeif və marginal olmasına dair. Azərbaycan reallığında, hətta normal opponentliyə belə yaramayan anti-milli müxalifət partiyalarının sosial bazasını təşkil edən qruplar yekrəng və amorf durlar. Onları ideya-qayəvi birlik, milli həmrəylik, azərbaycançılıq ideologiyası, xəlqi ruh, məfkurə yekdilliyi deyil, şəxsi maraqları və ambisiyaları birləşdirir. Ancaq zaman başqa, şərait özgedir. Xalq müxalifətdən deyil, məhz bu cür dırnaqrarası, sərsəm və hər an dövlət və xalq maraqlarını satmağa hazır olan müxalifətdən bezib!

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Terrorcu erməni Ermənistən hakimiyyətini hədələdi

İrəvanda polis binasını əle keçirən qrup "bu" nu təkrar etməyə hazır olduğunu bildirib. SIA Ermənistana məxsus rusarminfo.ru saytında yayımlanan məlumat istinadən xəber verir ki, Qarabağ müharibəsi veteranı və 2016-cı ilde İrəvanda patrul xidmətinin binasını əle keçirən Sasna Seri silahlı dəstəsinin lideri, Pavel Manukyan məhkəmədə qrupun vətənini itirmə problemi ilə üzləşdiyini və hərəketlərinin düzgün olduğunu bildirib və lazımdırda yenidən edəcəklərini bəyan edib.

Manukyanın sözlərinə görə, könüllü dəstə şəklinde sərhədə getməyə hazır idilər və bunun üçün Dağlıq Qarabağın qondarma Müdafiə Nazirinə müraciət etsələr də, ancaq onlardan imtina edilib. "Vətənimizi itirmək problemi ilə üzləşdik və düzgün işlər gördük. Lazım olarsa, xalqa qarşı terror varsa bunu yenidən edərik. Beleliklə, əziz xanımlar, ərlərinizin qatilləri burada deyil", deyə məhkəmədə Manukyan bəyan edib.

Xatırladaq ki, 17 iyul 2016-cı ildə bir qrup silahlı Ermənistən polisinin PPS alayının ərazisindən gələrək, o zamankı prezident Serj Sarkisyanın istefasını və qurucu müxalifətçi "Qurultay Parlamenti" lideri Jirair Səfilyanın həbsdən azad edilməsini tələb edərək orada saxlanılanları təhdid edib. PPX alayının tutulması və sonrakı hadisələr zamanı 46 nəfər yaralanıb. Üç polis öldürülüb, on nəfər müxtəlif vaxtlarda bir qrup tərəfindən tutulub, yeddisində isə müxtəlif dərəcəli ağır silah yaraları var. Qurbanlardan 7-si tibb işçisidir. İyulun 31-də qrupun 20 üzvü silahlarını təslim edib və həbs olunub.

Inam Hacıyev

Frauenfeldə Azərbaycan-İsveçə dostluğunun rəmzi olaraq ağacəkmə mərasimi keçirilib

İsveçrənin Turqau kantonunun mərkəzi olan Frauenfeld şəhərində Azərbaycan ilə bu ölkə arasındakı dostluq əlaqələrinin rəmzi olaraq ağacəkmə mərasimi keçirilib. Bu barədə məlumatı "St. Galler Tagblatt" qəzeti yayıb. Qəzeti rəsmi internet səhifəsində yerləşdirilən məqaledə bildirilir ki, mərasimdə Azərbaycanın İsveçrədəki səfiri Xanım İbrahimova, Turqau kantonu hökumətinin sədri Yakob Stark, hökumətin müşaviri Kornelia Kompoş, "Stadler Rail Group" şirkətinin rəhbəri və idarə Heyətinin sədri Peter Spuler iştirak ediblər. Qeyd olunur ki, ağacəkmə mərasimi Turqau kantonu ilə Azərbaycan arasında iqtisadi əlaqələrin güclənməsi üçün rəmzi xarakter daşıyır. Belə ki, İsveçrə Azərbaycana birbaşa investisiyalar üzrə dördüncü yerdədir və Turqau kantonunda yerləşen "Stadler Rail Group" bu əməkdaşlıqla xüsusi yol oynayır. Sonda bildirilir ki, Frauenfeld Botanika Bağında əkilən cökə ağacı buranın biomüxtəlifliyinə uyğun gəlir rəmzi mənası ilə yanaşı, həm də praktiki əhəmiyyəti var.

Dosent və professor elmi adları barədə attestatların forması təsdiqlənib

Nazirler Kabinetin dosent və professor elmi adları barədə attestatların formasını təsdiq edib. AZERTAC xəber verir ki, bununla bağlı Baş Nazir Əli Əsədov qərar imzalayıb. Qərarda bildirilir ki, dosent və professor elmi adları barədə attestatlar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 11 iyun tarixli Fermanı ilə təsdiq edilmiş "Elmi adlar verilməsi qaydası" haqqında Əsasnamənin 1.8-ci bəndində əsasən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası tərəfindən elmi ad verilmiş şəxslərə həmin elmi adı təsdiq etmək məqsədilə verilir.

Qərara əsasən, Dosent Attestatının təsviri, ölçüsü və rəngi müəyyənləşib. Belə ki, attestat 195 mm x 285 mm ölçündə mühafizə nişanlı kağızda çap olunacaq. Dosent Attestatı açıq mavi rənglidir.

Eyni zamanda, qərarda Professor Attestatının da təsviri, ölçüsü və rəngi müəyyənləşib. Belə ki, attestat 195 mm x 285 mm ölçündə mühafizə nişanlı kağızda çap olunacaq. Professor Attestatı açıq çəhrayı rənglidir. Attestat Azərbaycan Respublikasının dövlət dilində tərtib edilir.

8 noyabr 2019-cu il

Tibbi sigorta şəffaflığa və daha keyfiyyətli tibbi xidmətin göstərilməsinə imkan verəcək

Hazırda bir neçə rayonda pilot layihə kimi həyata keçirilən icbari tibbi sigortanın, 2020-ci ildən etibarən, bütün ölkə üzrə tətbiqinə başlanıla-caq. İcbari tibbi sigorta dövlət sosial sigortasının tərkib hissəsi olmaqla, sigorta hadisəsi zamanı sigorta olunanlara icbari tibbi sigortanın maliyyə mənbələri hesabına və xidmətlər zərfi çərçivəsində sigorta olunanların tibbi yardım almasını təmin edir. Bu mənada, xidmət zərfi çərçivəsində təminatı nəzərdə tutulmuş tibbi xidmətlərin göstərildiyi hər hansı hadisə və ya hal sigorta hadisəsi hesab edilir. Xidmətlər zərfi baza və əlavə hissələrdən ibarət olmaqla, icbari tibbi sigortanın maliyyə mənbələri hesabına sigorta olunanlara müvafiq növədə, həcmde və şərtlərlə göstərilən tibbi xidmətlərin toplusudur. Burada baza hissə sigorta olunanlara xidmətlər zərfine uyğun olaraq göstərilən ilkin sehiyyə xidmətini, habelə, təcili və təxiresalınmaz tibbi yardım xidmətini, əlavə hissəsini isə sigorta olunanlara xidmətlər zərfine uyğun olaraq, həkim müayinəsi, laboratoriya-diqnostik müayinələr və cərrahi əməliyyatlar, xəstənin ehti-

yaclarına uyğun qulluq və s. tibbi xidmətləri əhatə edir.

Sigorta haqqına gəlince, Milli Məclis və ölkə başçısı tərəfindən təyin olunan şəxslər, seçkili ödənişli vəzifədə işləyən şəxslər, habelə, neft-qaz və dövlət sektorlarında çalışıstanlar aylıq məvaciblərinin 2 faizi məbləğində, işəgötürənlər isə hesablanmış əməyin ödənişi fondu-nun aylıq 2 faizi məbləğində icbari tibbi sigorta haqqı və s. tibbi xidmətlərin göstərildiyi hər hansı hadisə və ya hal sigorta hadisəsi hesab edilir. Xidmətlər zərfi baza və əlavə hissələrdən ibarət olmaqla, icbari tibbi sigortanın maliyyə mənbələri hesabına sigorta olunanlara müvafiq növədə, həcmde və şərtlərlə göstərilən tibbi xidmətlərin toplusudur. Burada baza hissə sigorta olunanlara xidmətlər zərfine uyğun olaraq göstərilən ilkin sehiyyə xidmətini, habelə, təcili və təxiresalınmaz tibbi yardım xidmətini, əlavə hissəsini isə sigorta olunanlara xidmətlər zərfine uyğun olaraq, həkim müayinəsi, laboratoriya-diqnostik müayinələr və cərrahi əməliyyatlar, xəstənin ehti-

Sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslər, mülki-hüquqi xarakterli (xidməti) müqavilə ilə çalışıstan şəxslər və işsizlər isə illik 120 manat ödəməklə, icbari tibbi sigortaya malik olacaqlar.

Yerde qalan kateqoriyadan olan şəxslər-18 yaşına qədər olan gənc-

lər, 23 yaşındanək peşə təhsili, orta ixtisas təhsili və ya ali təhsil müəssisələrində əyani təhsil alan şəxslər, pensiyaçılar, sosial müavinət almaq hüququna malik olan şəxslər, ünvanlı dövlət sosial yardımını alan ailələrin üzvləri, ərazi poliklinikalarında və qadın məsləhətxanalarında qeydiyyatdan keçmiş hamile qadınlar, habelə, doğuşdan sonrakı 42 gün müddətində qadınlar, qismən ödənişli sosial məzuniyyətdə olan qadınlar icbari tibbi sigorta haqqı ödəməyə cəlb edilməyəcəklər.

Ümumilikdə götürdükdə, icbari tibbi sigortanın əsas principlərinə əhalinin tibbi xidmət almaq hüququna, habelə, tibbi xidmətlərin elçatanlığına və keyfiyyətinin artırıl-

masına dövlət tərəfindən təminat verilməsi ilə bərabər, sigorta haqlarının sigorta ödənişlərinə mütənasibliyinin temin edilmesi yolu ilə icbari tibbi sigortanın maliyyə sabitliyinin qorunması, sigorta haqlarının siyortalılar tərəfindən müntəzəm ödənilməsinin məcburiyi, icbari tibbi sigortanın iştirakçlarının hüquqi bərabərliyi və digərləri də təşkil edir. Bununla belə, təessüf ki, qeyri-formal (rəsmi olmayan) məşğulluq icbari tibbi sigortanın hər kəs üçün əlcətərliyini sual altında qoyur. Belə ki, qeyri-formal məşğul əhalinin "kölgə"də qalması icbari tibbi sigortanın maliyyə təminatına zərba vurmaqla yanaşı, bu qrupdan olan şəxsləri belə hüquqlarından məhrum edir. Söhbət ondan gedir ki, bu ilin birinci yarısına olan məlumatə görə, sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslər də daxil olmaqla, rəsmi şəkildə eməkli məşğul olan əhalinin sayı 1 milyon 721 min 976 nəfər olub (buraya kənd təserrüfatı sahəsində məşğul olanlar daxil deyil). Ölkə üzrə formal məşğulluq, bütövlükde, məşğul əhalinin 57,3 faizini təşkil edib.

Ölkə üzrə formal məşğul əhalinin 1 milyon 36 min 484 nəfəri Bakı şəhərində olub. Paytaxtda formal məşğul işçilər, bütövlükde, məşğul əhalinin 93,8 faizini təşkil edib. Bundan başqa, Ağcabədi də formal məşğul əhalinin, bütövlükde, məşğul əhalisi nisbeti 61,6 faiz, Qəbələdə 52,2 faiz, Şəkide 51,5 faiz, Xaçmazda 50,7 faiz, Abşeronda 50,6 faizdir. Digər rayonlarda isə, bu göstərici 50 faizden aşağı olub. Cari ilin birinci yarısında rəsmi məşğul əhalinin, bütövlükde, məşğul olan əhalisi nisbetində, ən aşağı göstəriciləri olan rayonlar Yardımlı (26,5 faiz), Qobustan (25,8 faiz) və Hacıqabul (22 faiz) rayonlarında müşahidə edilib. Bu isə, onu deməyə imkan verir ki, icbari tibbi sigorta regionlarla müqayisədə paytaxt sakinləri üçün daha əlcətər olacaq. İcbari tibbi sigortanın qeyd edilənlərlə yanaşı, həmçinin, tibbi xidmet sahəsində inidək qarşılaşılan neqativ halların aradan qaldırılmasına, şəffaflığa və daha keyfiyyətli tibbi xidmətin göstərilməsinə imkan verəcəyi gözlenilir.

"Səs" Analitik Qrupu

Kamilə Əliyeva: Əhalinin 80 faizinin internet istifadəçisi olduğu halda, "Freedom House" təşkilatının ölkəmizə qarşı tənqidlərinin heç bir əsası yoxdur

Freedom House"un dünyada internet azadlığına dair hesabatı reallığı əks etdirir. Bu hesabatda Azərbaycana qarşı yenə də qərəz nümayiş etdirilib". Bu fikirləri Milli Məclisin deputati Kamilə Əliyeva deyib.

K. Əliyeva isə bildirib ki, "Freedom House" hər il eyni tipli hesabat hazırlayırlar. Yəqin həmin hesabatda da Azərbaycanın xeyrinə bir cümle də görməyəcəyik. Çünkü Azərbaycan müstəqil siyaset yeri-dən, ərazisinin kiçik olmasına baxmayaraq, böyük ölkələrə öz sözünü deyən dövlətdir. Ona görə də, bu, bəzi qüvvələrin xoşuna gəlmir, Azərbaycana qarşı qısqanlıq hissi ilə yanaşırlar.

Belə hesabatların təessüf doğurduğunu deyən K. Əliyevanın fikrincə, həqiqət və edalat prinsiplərinin beynəlxalq təşkilatlar səviyyəsində pozulması bəşəri dəyərləri aşınmaya məruz qoyur. Çünkü müyyən xarici dairelərin korporativ maraqlar naminə məsələlərə edalatlı yanaşmanın arxa plana keçirməsi çox zərərləri tendensiyadır. Ölkəmizin bütün sahələr üzrə inkişaf etdiyini deyən, millət vəkilinin bildirdiyinə görə, Azərbaycan iqtisadiyyatının sürətli inkişafı ilə yanaşı, ölkəmizdə demokratiya, vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu, söz, internet azadlığı sahəsində də ciddi irəliləyişlər əldə edilib.

"Azərbaycanın beynəlxalq miqyasda nüfuzu əhəmiyyətli dərəcədə artıb, mövqeyi xeyli güclənib. Ölkəmiz Cənubi Qafqaz regionunda liderdir. Təbii ki, bu nəticələr uğurlu, düzgün siyasetin, iqtisadi, siyasi və hüquqi İslahatların həyata keçirilməsi sayəsində əldə olunub. Azərbaycanın demokratik inkişaf sahəsində qazandığı nailiyyətlər beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən de qiyətləndirilir. Bu mənada ölkəmizdə internetin inkişafına ciddi önem verilir. Internet hüquqi münasibətlər sistemində özünə kifayət qədər yer tapıb. Ümumilikdə, internet Azərbaycanın həyatına daxil olub. Təkçə "facebook" sosial şəbəkəsində istifadə edənlərin sayı 2 milyona yaxındır. Həmçinin, Azərbaycanda internet informasiya segmentinin mühüm hərəkətvericisi qüvvəsi sayılır. Bu gün yüzlərlə internet saytları sərbəst şəkildə fəaliyyət göstərir. Əhalinin 80 faizinin internet istifadəçisi olduğu halda, "Freedom House" təşkilatının ölkəmizə qarşı tənqidlərinin heç bir əsası yoxdur"-deyə, deputat qeyd edib.

MAQATE-nin mütəxəssisi İrandan çıxarılıb

Beynəlxalq Atom Enerjisi Agentliyinin (MAQATE) rəsmi Tehranın dəvəti ilə İrana gələn mütəxəssislərindən biri ölkədən çıxarılib. İRNA agentliyi xəber verir ki, MAQATE-nin qadın mütəxəssisi Natanzda nüve obyekti daxil olarken onun üzərində şübhəli eşyalar aşkar edilib. Mühafizəçilər bu barədə rəhberliyə xəber veriblər. Qadın mütəxəssis həmin eşyanın nəyə lazı olduğunu izah edə bilməyib. Bundan sonra onun İrani tərk etməsi tələb olunub və MAQATE-nin əməkdaşı Vyanaya qaydırıldı. İranın MAQATE-dəki təmsilcisi Kazım Qəribapədi qurumun rəhbərliyinə bu barədə yazılı məlumat verib və bu məsələnin araşdırılması tələb edib.

Dəmir yollarında qatarların sürəti artırılacaq

Enərgi təchizatı sisteminin yenidən qurulması və tekmilləşdirilməsi "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin apardığı yeniləşme prosesinin əsas tərkib hissələrindən biridir. Dövlət bütçəsindən əsaslı vəsait qoyuluşu hesabına dəmir yolu Biləcəri-Yalama sahəsində dərti yarımstansiyalar tikilir. Həmin yarımstansiyalar dərti cərəyanının sabit cərəyandan dəyişən cərəyanaya keçirilməsini təmin edəcək.

"Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin mətbuat katibliyindən AZORTAC-a bildirilib ki, Biləcəri-Yalama sahəsində Xızı rayonunda Yaşma, Siyəzən ərazisində Qızılburun, Xaçmazda Çarxi və Yalama dərti yarımstansiyalarının tikintisi başa çatmaq üzrədir. Binəqədi rayonundakı Biləcəri dərti yarımstansiyasında isə bu günədək işlərin 33,4 faizi yerinə yetirilib. Bununla da Biləcəri-Yalama sahəsində sabit cərəyanla işleyən mövcud 10 dərti yarımstansiyası dəyişən cərəyanla işleyən 5 yeni dərti yarımstansiyası ilə əvəzlənəcək.

Qeyd edək ki, növbəti ildə Biləcəri-Yalama sahəsində yolların əsaslı təmiri planlaşdırılır. Bu prosesə start verilməsi hem də işarəverme rabitə və enerji təchizatı sahələrinin də yenidən qurulmasına şərait yaradacaq.

Ərdoğan Putinlə Suriyadakı vəziyyəti müzakirə edəcək

Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan rusiyalı həmkarı Vladimir Putinlə Suriya üzrə Türkiye-Rusiya memorandumunun yerinə yetirilmesini müzakirə edəcək. Bu barədə Türkiyə KİV-ləri məlumat yayıb. "Rusiya ilə sazişdə nəzərdə tutulan 150 saat başa çatıb, lakin terrorçular təhlükəsizlik zonasını tərk etməyib. Onlar hələ də hücumlar edir, Suriya Milli Ordusu isə cavab verir. Bu gün onlardan 11 nəfər həlak olub. Biz susmaliyiq? Əlbəttə, buna cavab verəcəyim", - deyə Rəcəb Tayyib Ərdoğan mətbuat konfransında bildirib.

Xatırladaq ki, oktyabrın 22-də Ankara və Moskva arasında memorandum imzalanıb. Sənədə əsasən, Suriyanın hökumət qüvvələri və Rusiya hərbi polisi 150 saat ərzində kurd separaçılardan silahlarının serhəddən 30 kilometr dərinliyə çəkilməsinə yardım etməli idi. Oktyabrın 9-da Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Suriyanın şimalında terrorçuların təmizlənmiş bufer zonasının yaradılması üçün "Sülh çeşməsi" əməliyyatının başladığını elan edib. Həmçinin Ankara bu ərazilərdə suriyalı qaçqınları yerləşdirmək niyyətindədir.

Murdarlığın, idbarlığın kubusan, Aslan İsmayılov!

Yaxud Allahverdi - adına layiq olmayan hiyləgər sıfət

Bu fikri dəfələrlə vurğulamışam, bezdirməmişəm. Yeri gəlib demmişəm. Yəni demək istəyirəm ki, zəif və cılız canlılar böyük rəqibləri ilə geniş məkanda savaşmaqdan çəkinər. Yalnız özlərinin sığa biliçəyi dar deşiklərdə gizlənib, rəqiblərini də ora çəkməyə çalışırlar. Necə ki, siçovullar girdikləri yuvalarını ələ keçirə bilməyən pişiklərə meydan oxuyurlar. Elə Aslan İsmayılov kimi. Adı ilə özü özünü "aslan" sayan A.İsmayılov, heç həşərat da deyil. Zaman-zaman erməni yarlığı ilə gəzən və başdan-ayağa saxtakar olduğu halda, həftə səkkiz - mən doqquz, başlayıb yənə də dövlətə və xalqa böhtən yağıdır. A.İsmayılov ömür böyu erməniyə işləyib. Əgər belə olmasaydı, Kremlə nökerçilik edən xəyanətkar, erməni-leşmiş "vəkil", təkcə bu gün yox, 1988-ci ildə, məşhur Sumqayıt hadisəsində də ermənilərin yanında danarraq, Azərbaycan əvladları barədə hökm çıxarırdı.

Psixiatrlar insanda özünütənqid hissiniitməsin şizofreniyanın bariz əlaməti hesab edirlər və sovet sisteminin dağılması ilə aqona yaşımiş cəmiyyətlərdə şizofreniyadan əziyyət çəkən fərdlərin özlərini prezident postunda görmələri faktları ilə six-six rastlaşırlar.

Hafiz Hacıyev: "Bütün əməllərinə görə cavab verməli olacaq"

Müasir Məsavat Partiyasının sədri Hafiz Hacıyev Aslan İsmayılovun, bütünlükə cina-yətkar olduğunu deyərək bildirib ki, bu adam vətəninə və dövlətinə xəyanət edib: "Başqa ölkələrin maraqlarına xidmət edir. Yəqin ki, son günler bəzi müxalifətlərin Gürcüstandan qaçaq yolla pul keçirmələri barədə baş verənləri izləyirsiniz. Həmin şəbəkənin əsas fiqurlarından biri əle Aslan İsmayılovdur. Mən hələ 3 il qabaq deyirdim ki, radikal müxalifət qüvvələri Əli Kərimli-Cəmil Həsənli xəyanət planı Gürcüstanda cızırlar. Təessüf ki, bu gün dediklərim öz təsdiqini tapdı. Hesab edirəm ki, bu istiqamətdə araşdıruları daha da dərinləşdirmək lazıdır. O zaman Aslan İsmayılovun da əməlləri üzə çıxacaq. Məlum olacaq ki, həmin xəyanətkar şəbəkənin əsas siması ələ odur. O vaxt "Milli Şura"nın iclaslarının orada keçirilməsi, Rüstəm İbrahimbeyovun görüşlərinin təşkilisi və bu kimi prosesleri Aslan İsmayılov idarəedirdi".

Partiya sədri onu da vurğulayıb ki, A.İsmayılovun məhkəməyə müraciət etmesi heç nəyi deyişməyəcək: "Bu adam özü xəyanət içinde batır. Məhkəmə ilə bizi qorxuda və həqiqəti deməkdən çəkindirə bilmez. Büt onun özünü məhkəməyə veririk".

Əli Orucov: "Aslan İsmayılov Rusiya xüsusi xidmət orqanlarına bağlıdır"

AMİP funksioneri Əli Orucov bildirib ki, A.İsmayılov yol kənarında dayanıb, gəlib gedənlərə söz atmaqla məşğul olur: "Ən böyük xəyanətkar ələ onun özüdür. Xatırlayırınsıza, Sumqayıt hadisələrinin aşasınılmış üçün Rusiya Aslan İsmayılovu göndərdi və onun əli ilə günahsız insanlara ən ağır

cəzəni verdilər. Hətta bu məsələ ilə bağlı həmin dövrədə hakim olan bu şəxs bunları özü dili ilə dedi".

Əli Orucov dedi ki, A.İsmayılov Rusiyannı xüsusi xidmət orqanına bağlı bir adamdır. "Beşinci kolon"un Azerbaycanda nümayəndəsidir. Aslan kimi adamların nə deməsi, bizim üçün vacib deyil. Çünkü küçədə dəyanıb ona-buna söz atmaqdən, kiminsə qarasına danışmaqdən başqa, onun əlindən ne gelir ki?

Ə.Orucov onu da deyib ki, A.İsmayılov ermənilərin bir nömrəli havadarıdır: "Çünki son olaraq, erməni şirkətinin maraqlarını müdafiə edib. Belə bir adam ölkənin, milletin taleyini düşünenlər barədə başqa nə deyəcək ki? Bu, ona verilmiş bir vəzifədir və təessüf ki, onun kimi bir adam bunu davam etdirir".

Göründüyü kimi, A.İsmayılov, nə edirsen et, ancaq kimin kim olduğunu hamı yaxşı bilir. Atalar demişkən, dəvəquşu başını quma basır, elə zənn edir ki, heç kim onu görmür. Sən get o nağılları öz səviyyəndə olanlara söyle. Rehmetlik Hacibəba Bağırovun sözü olmasın, "bize paçka basma".

Səni qınamırıq. Xəmirin belə yoğrulub. İlərlə "vekili" oldun, ictimai-siyasi mühitdə boy göstərməyə çalışdın, alınmadı. Çünkü sənin seçdiyin yol xəyanət, böhtən oldu, bunun da sonu bəllidir - törətdiyin əməllərinə görə cəza çəkməlisən.

Xıslətkarın Əli Kərimli de belə edir. "Ya yanında ol, ya qarşında" deyə, şantaj və terror edir insanları. "Dövlətə xəyanət" və "Terrorçuluq" maddələri ilə cinayət işi açılan, beynəlxalq axtarışa verilən, ölkəmizlə düşməncilik edən, şər-böhtən yayan İsgəndər Hüseynzadəyə dəstək olan Aslan İsmayılov hansı düzlükdən danışır?

Zaman-zaman Aslan İsmayılov əriyəcək

A.İsmayılovun bütün əxlaqsız hərəkətləri erməniləşmək yanaşı, həm də mənəviyyati çirkəbə bulaşmış erməni xisəltidir. Erməniləri müdafiə edə-edə, onların yanında dayanadaya ermənilər kimi öz üzərində yazılıqlı, haqsızlıqla məruz qalmışlıq imici yarada-yarada, siyasi və maddi dividend toplayır, mal-dövlət yiğir. Ancaq Aslan İsmayılov bilməlidir ki, xalq və dövlət maraqlarımıza qarşı törətdilən coxsayılı xəyanətlərinin cavabının verilməsi zamanı çatıb. Çox da baş-ayaq atma, Aslan İsmayılov, əlahəzər qanun qarşısında cavab verəcəyin gün ələ də uzaq-deyil!

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Əli Kərimli və Əli İnsanov izdivacından kim töreyəcək?

Noyabrin 5-də Məsavat partiyasının başqanı Arif Hacılinin təşəbbüsü ilə partiyanın qərargahında müxalif siyasi partiya liderlərinin və dirnaqarası siyasetçilərin iştirakı ilə "dəyirmi masa" keçirilib. Sərr deyil ki, müxtəlif vaxtlarda belə formatları gündəmə getirməklə, müxalifətin birliyi göruntüsü yaratmaq cəhdləri yeni qalmaqla, qarşılıqlı ittihamlar və nəticə etibarla, daha dərin parçalanma ilə nəticələnib. Bu dəfə isə, başdan-ayağa korrupsiya və rüşvətxorluq çamuru-na bulaşmış keçmiş məhbəbus Əli İnsanovun "müxalifət birliyi"nə "pənah" gətirməsi, cəmiyyətdə belə bir sual yaradır: Əli Kərimli Əli İnsanova biət edəcəkmi?

Belə ki, əvvəlcə sözügedən toplantıda "yer davası" olub. Əslində, kimsəni aqsaqqal seçe bilməmələrində bir haqq var. Çünkü bu masa ətrafında oturanlar müxtəlif vaxtlarda bir-biriləri haqqında ən ağır və nəhayət ifadələr səsləndiriblər. İndi kimə və hansı üzələ "biət etsinlər"? Aralarında sözünü eşidəcəkləri, kritik anlarda aqsaqqal sayacaqları kimsə qalmayıb, özləri-özlərini hörmətsiz ediblər.

Tədbir başlayan andan aralarında qeyri-səmimilik, perspektivsizlik özünü göstərib. Məsavat partiyasının başqanı A.Hacılin bu tədbirdə iştirakçıların əlifba sırasına uyğun olaraq, çıxış edəcəklərini bildirib. "Əlifba sırası" ifadəsi təsadüfən ortaya çıxmayıb. Çünkü tədbirdən əvvəl ən ciddi müzakirələrdən biri "kimin harada, hansı stolda" oturacağı üzərində olub. Kimsənin başda oturması yönündə kompromisə gele bilməyiblər və yekunda dairəvi stol ətrafına toplaşmağa qərar veriblər. Bu təfəkkürlə nə əldə edəcəklər və ya cəmiyyətə ne fayda verəcəklər?

Məsavat partiyasının başqanı A.Hacılinin dediyinə görə, "dəyirmi masa" heç bir ilkin şərt irəli sürmədən, ölkədəki mövcud durumu müzakirə etmək, çıxış yolları barədə fikir mübadiləsi aparmaq, mümkün olarsa, bəzi razılaşmaların təsdiqlənməsi məqsədi ilə nəzərdə tutulub. Müzakirələrdə Turan İnformasiya Agentliyinin direktoru M.Əliyev, keçmiş səhiyyə naziri Ə.Insanov, "Milli-Strateji Düşüncə Mərkəzi"nin rəhbəri Ə.Qəmbər, Xalq Partiyasının sədri P.Hüseyn, AXCP sədri Ə.Kərimli, habelə, H.Hacızadə iştirak ediblər.

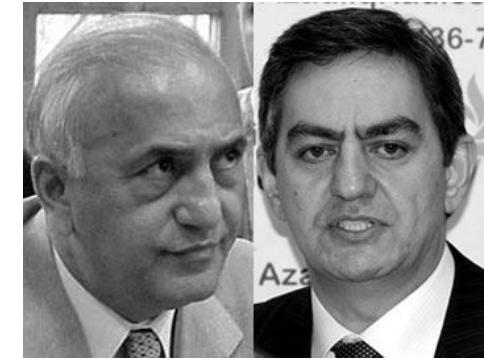
Bəziləri ümid edirdilər ki, "dəyirmi masa"dan sonra müxalifət düşərgəsində, xüsusi də, radikalmanın pərakəndələşdiyi müstəvidə qarşılurmalar və didişmələr möntiqi sonluşa varacaqdi, amma olmadı. Həmisi ki

Yasamalda qadının qızıl boyunbağısını soyğunçuluq yolu ilə ələ keçirən şəxs saxlanılıb

Yasamal rayonunun Əbilov kükəsində paytaxt sakini olan Roza Beydullayeva-ya qarşı soyğunçuluq edilib.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, naməlum şəxs qadına yaxınlaşaraq onun qızıl boyunbağısını dərtib götürərək hadisə yerindən qaçıb. Zərərəkən bu barədə polisə məlumat verən kimi cinayəti töredən şəxsin axtarışlarına başlanıb. Həmin hadisəni törməkde təqsirli bilinən Bakı şəhər sakini əvvəller məhkəmə olunmuş Elşən Qırxarov Yasamal Rayon Polis İdarəsi əməkdaşlarının həyətə keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri neticesində saxlanılıb. Saxlanılan şəxs ifadəsində ələ keçirdiyi boyunbağını satdılığını bildirib.

Faktla bağlı Yasamal Rayon Polis İdarəsinin İstintaq Şöbəsində cihayet işi və Elşən Qırxarovun arasında məhkəmənin qərarı ilə həbs qətimkən tədbiri seçilib. Həmin şəxsin qanunsuz əməllərindən zərərəkən başqa vətəndaşlar varsa onlardan aidiyəti üzrə Yasamal Rayon Polis İdarəsinə müraciət etmələri xahiş olunur.

kimi, populizm, şüarçılıq, pafoslu açıqlamalar və tükənmək bilməyən iddialar səsləndirildi.

İsa Qəmbər çıxış edərək söyləyib ki, burada oturanlar özlərini ağır aparırlar və təbii ki, bir-birlərinə söymürlər: "Amma etiraf edək ki, tərəfdarlarımız bundan çəkindirməli, qarşılıqlı etimada əsaslanan münasibətlərin bərqərar olmasının vacibliyini vurğulamalıyıq".

Beləliklə, Ə.Qəmbər ad çəkməsə də, konkret ünvan göstərib, AXCP sədri Ə.Kərimlini və onun tərəfdarlarını nəzərdə tutduğuna işarə vurub.

AXCP sədri Ə.Kərimlinin çıxışı isə, hemişəki kimi, reallıqdan çox uzaq olub. Onun nitqinin preambulmasını "Milli Şura" və AXCP-nin mitinqlərinin, xüsusi də, 19 yanvar və 19 oktyabr aksiyalarının maksimum şışirdilərək, az qala, "milyonların yürüyüşü" kimi qələmə verilməsi təşkil edib. Ə.Kərimli deyib ki, birlikdə addımlaya bilməyen qüvvələr de tərəfdəşlər etməli, harada nə edə bilməklərini götürür-qoy etməlidirlər. O, dərhal Məsavatın ünvanına "messic" ünvanlayıb: "19 oktyabr aksiyası ilə bağlı Məsavatla birgə iştirak barədə ilkin anlaşmamız olsa da, əfsuslar olsun ki, Məsavat aksiyaya qatılmadı".

Ə.Kərimli danışarkən Ə.Qəmbər, amerikalı siyasetçilər demişkən, "qəzəblə susurdu". Təsadüfi deyil ki, əzəli rəqiblərin, daha doğrusu, illərdən bəri qarşılıqlı ittihamlar və xəyanətlər seriyasını davam etdirənlərin çıxışlarından az sonra yerdən "gəlin, özümüzü rüsvay etməyək" deyilib.

"Dəyirmi masa" arxasında oturanlar, danışanlar və pafosa qapılanlar arasında sabiq səhiyyə naziri Ə.Insanov da vardi. O, nazir postunda çalışdığı illərde ən yüksək tribunaldan çıxışlarında, bir qayda olaraq, "genetik xəste" adlandırdığı Isa Qəmbər'in yanında oynamışdı.

Ə.Insanovun burada iştirak etməsi belə bir sual doğurur: özünüz hər zaman rüsvətdən, korrupsiyadan danışırınız. Bəs vaxtile adı sizin kimi rüsvətdə, korrupsiyada hallanan Ə.Insanov aranızda nə gəzir? Sizin üçün it olsun, qurd olsun, amma həkimiyətə qarşı çıxın. Taleyin ironiyasına bax ki, vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadəsi, yerlibazlılığı və kobudluğu ilə ad çıxarmış Ə.Insanov nə qədər güllünc olsa da, "dəyirmi masa"da "avrointeqrasiya, demokratiya" və s. dən danişib.

H.Hacızadə isə, çıxışında söyləyib ki, "gəlin müzakirələrin nəticəsi kimi bir yox, dörd bəyanat hazırlayaq, onlardan birini Qərbə ünvanlaya və deyək ki, "Qərb, kişi ol". Göründüyü kimi, "dəyirmi masa"dan çıxmışa çalışan, amma yanlış yol tutan adamların cəhdinə bənzədi. Müxalif liderlərinin çıxışlarında populizm, siyasi demaqoziya, indiyedek fasilesiz deyişmələrin təkrarı yenidən aydın sezilirdi.

H.Hacızadə isə, çıxışında söyləyib ki, "gəlin müzakirələrin nəticəsi kimi bir yox, dörd bəyanat hazırlayaq, onlardan birini Qərbə ünvanlaya və deyək ki, "Qərb, kişi ol". Göründüyü kimi, "dəyirmi masa"dan çıxmışa çalışan, amma yanlış yol tutan adamların cəhdinə bənzədi. Müxalif liderlərinin çıxışlarında populizm, siyasi demaqoziya, indiyedek fasilesiz deyişmələrin təkrarı yenidən aydın sezilirdi.

"Ses" Analistik Qurupu

8 noyabr 2019-cu il

Noyabın 5-də Müsavat qərar-gahında bir qrup müxalifet nümayəndəsinin birlik yaratması ideyası ilə toplantı keçirməsi yeni ironiya və gülüşə səbəb olub. Çünkü sosial bazadan tamamilə məhrum olan müxalif tör-töküntülər dəfələrlə müxtəlif birliklər yaratsalar da, sonradan iddiaları və hikkələri üst-üstə düşmədiyindən, həmin qurumlar dağılib. Söz yox ki, bu dəfə də belə olacaq. Ən azı ona görə ki, Arif Hacılinin ideya müəllifliyi ilə toplantıya qatılanlar bir-birini qəbul etməyənlərdir. Haqlı sual yaranır, bir zaman Əli Kərimlini təhqir edən, Isa Qəmbər “fasist”, “genetik xəstə” adlandıran Əli İnsanovun burada təmsil olunması nə anlam yaradır? Söhbət etdiyimiz müxalifetin birlik modelinin növbəti dəfə fiaskoya uğrayacağını bildirdilər.

“Yurddas” partiyasının sədri Mais Səfərli: “Müxalifətin birlik modeli baş tutmayacaq”

- Müsavat qərargahında bir qrup müxalifet nümayəndəsinin birlik yaratması ideyası ilə toplantı keçirməsini mətbuatdan, sosial şəbəkələrdən izlədim. Ümumiyyətlə, onlar tərəfindən keçirilən bu tədbirə cəmiyyətin münasibəti olduqca birmənalı deyil. Yeni cəmiyyət, ümumiyyətlə, beş baxanda, keçirilən bu görüşə çox soyuqqanlı yanaşdı, inamsız yanaşdılardı, yeni müxalifet düşərgəsini təmsil edən bu şəxslərə inamsızlıq var. Çünkü onların hər birinin arxasında bir qara şleyx gedir. O şleyx uzun illərdir onların arxasında sürünür. Nəye görə onların arxasında şleyx quyuq uzañib gedir? Çünkü adları çəkilən bu şəxslərin heç biri vaxtılıq verdikləri vədləri yerinə yetirməyiblər və hakimiyyətdə olduqları zaman heç vaxt irkişafa doğru bir addım atmayıblar və müxalifətde də olanda, həmişə bir-birlərini qırıblar. Deñək olar ki, həmişə ölkədə seçkilər keçirilən zaman müxalifet tərəfindən ne isə bir birlik yaratmaq ideyası ortaya atılır. Bir sözə, hər zaman müxalifet tərəfindən bu cür birliklər yaradılıb, amma çox keçmədən onlar tərəfindən yaradılan bu birliklər dağılib. Bu birliklərin dağılmışının başlıca səbəbi da onların bir-birini üstün tutmaması və şəxsi ambisiyalarının olması ilə bağlıdır. Yeni dost kimi bir araya gələrək, birlik yaradan müxalifet, çox keçmədən düşmənə çevrilir və yaradıqları birlikləri də bir-birini günahkar çıxara-

raq, dağıdırlar. Bir sözə, müxalifet düşərgəsini təmsil edən şəxslər arasında olan bu antoqonist ziddiyətlər heç də sovuşmayıb və o ziddiyətlər aradan qaldırılmayıbdır. Ne qədər ki, müxalifet təmsilçiləri arasında bu ziddiyətlə, mövcuddur, onların yaratdıqları birliklər də iflasala nəticələnəcək. Bir sözə, bu birlik də evvelki birliklərindən heç nə ilə fərqlənməyəcək və daha tez dağılan birlik olacaqdır. Her dəfə müxalifet arasında bu cür birliklər yaradılıb, amma sonda nəticə sıfır bərabər olub. Yeni nəticədə yenidən onlar bir-birləri ile münaqişəyə girişiblər və hətta bu münaqişə çox ciddi konfliktlərə getirib çıxarıb. Ona görə də, mən də siyasetlə məşğul olan bir insan kimi, adları çəkilən qüvvələrin bu birliklərinə inanmırıam. Çünkü bu insanlar artıq siyasi baxımından tükənləri vədləri yerinə yetirməyiblər və hakimiyyətdə olduqları zaman heç vaxt irkişafa doğru bir addım atmayıblar və müxalifətde də olanda, həmişə bir-birlərini qırıblar. Deñək olar ki, həmişə ölkədə seçkilər keçirilən zaman müxalifet tərəfindən ne isə bir birlik yaratmaq ideyası ortaya atılır. Bir sözə, hər zaman müxalifet tərəfindən bu cür birliklər yaradılıb, amma çox keçmədən onlar tərəfindən yaradılan bu birliklər dağılib. Bu birliklərin dağılmışının başlıca səbəbi da onların bir-birini üstün tutmaması və şəxsi ambisiyalarının olması ilə bağlıdır. Yeni dost kimi bir araya gələrək, birlik yaradan müxalifet, çox keçmədən düşmənə çevrilir və yaradıqları birlikləri də bir-birini günahkar çıxara-

ADİİM-in sədri “Avrasiya” İA-nın baş redaktoru Cavid Şahverdiyev: “İnsanovun kif atmiş, Kərimli kimi radikalların nimdaşlaşmış təfəkkürlərindən heç bir birlik modeli çıxmayacaq”

- Noyabın 5-də Müsavatın qərargahında bir qrup müxalifet liderinin birlik yaratmaq ideyasını gerçəkləşdirməkdən ötrü topdan-

ması, xüsusən də, sabiq sehiyyə naziri Əli İnsanovu da aralarına qatmaları, eş şoudur. Radikallar, artıq özləri de bilmirlər ki, hansı istiqamətdə addimlayırlar, fikirləri nedir, hansı yolu tutmaq, yanlarında kimləri görmək isteyirlər. Bu gün radikallar “insanlaş”maq istədiklərindən İnsanovu özərinə dost sayıblar. Əli Kərimli, Isa Qəmbər, Arif Hacıli, Pənah Hüseyn və İnsanov öz yanlarında görən başqaları da uzaq tarixi yaddan çıxarmayıblar. Əli İnsanov həbs edildikdən sonra evindən çıxan külçə qızıllar, milyonlarla dollarların efirdə göstərilməsindən xəbərsiz olmayıblar. Hansılar ki, elə o masa arxasında eyleşənlər, Əli İnsanov həbs edilərkən, onun ünvanına ağır, təhqireddi ittihamlar söyləmişdilər. Əli İnsanovun özü de hakimiyyətdə təmsil olunanda, radikallara qarşı nifretini söyüşlə və təhqirlə ifadə etmişdi. İndi bir masa arxasında oturmaq, birlik yaratmaq haqqında fikir mübadiləsi aparmaq nəyə hesablanıb? Orada oturanlar arasında heç bir səmimilik və etibardan səhəb gedə bilməz. Vaxtılıq bir-birlərinə xəyanət edənlər, bir-birlərinə axşadın zərbələr endirənlər arasında hansı birlikdən səhəb gedə bilər? Artıq Qərb də onlara vəsait ödəməkdən usanıb. Radikallara cəmiyyətdə itirilən nüfuzuna görə güllərlər. Ona görə də, bu gün Əli İnsanov faktorundan yaranınmaq niyyətindədir. Bir az da ondan pul qoparmaq məqsədile öz aralarına salıblar. Dəyirmi massə etrafında eyleşənlər, yaxşı bilirlər ki, nə ayrı-ayrılıqla, nə də birlikdə bir güc olmayı-

caqlar. Hansı birlik modelini təklif edə biləcəklər? Onların birliyi şəxsi ambisiyalar üzərində qurulacaq. Bu birlikdə hər biri öz şəxsi menafeyini güdecək, “kim daha çox qazanacaq” prinsipi ilə hərəkət edəcəklər. İnsanovun kif atmış, Kərimli kimi radikalların nimdaşlaşmış təfəkkürlərindən heç bir birlik modeli çıxmayacaq.

Prezident Yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının üzvü, SİM İB-in sədri Anar Xəlilov:

“Yaradılan və sonradan dağılan müxalif birliklərin sayını-hesabını itirmişik”

- Dəfələrlə qeyd etmişəm ki, adları çeki-lən insanların, ümumiyyətlə, normal müasir dönyanın standartlarına uyğun sivil siyasi mübarizə aparmaq qabiliyyətləri demək olar ki, yoxdur. Son zamanlar müxalifet düşərgə-sini təmsil edən şəxslərin özləri də bilmirlər ki, nə edilər. Sadəcə olaraq, gündəmdə qal-maq üçün və xarici havadarlarından alıqla-rı maliyyənin hesabatını vermək naminə, bütün vasitələrə el atırlar. Bir sözə, müxalifet düşərgəsini təmsil edən şəxslər seq-kilər yaxınlaşanda, bu cür aktivləşirler. Bu il-lər ərzində, biz dəfələrlə görmüşük ki, müxalifet düşərgəsini təmsil edən şəxslər dəfələr-le birleşərək, bu cür birliklər yaradıblar. Amma müxalif birliklərin sonu dağılmaqla neti-cələnib. Yeni hər zaman olduğu kimi, mehriban olaraq bir ayara gelən müxalifet az keçmədən düşmən olaraq bir-birindən ayri-lib. Artıq bu 26 il ərzində müxaliflər tərəfin-dən yaradılan və sonradan dağılan müxalif birliklərin sayını-hesabını itirmişik. Yeni bu 26 il ərzində birleşirler və az keçmir sonradan ayrırlar. Heç kəsə sərr deyil ki, bu gün müxalifətin xalq tərəfindən heç bir dəstəyi yoxdur. Onlar, bütün hərəkətləri insanlarda gülüş doğurur. Bir sözə, müxalifet düşərgə-sini təmsil edən adları çəkilən bu şəxslər tə-rəfindən yaradılan bu birliklərin də o biri birliklər kimi ömrüleri uzun olmayacağındır.

GÜLYANƏ

Odlu silahdan istifadə etməklə xuliqanlıq edən şəxs saxlanılıb

qanlıq edib. Saxlanılan zaman A.Orucov ifadesinde töretdiyi cinayəti etiraf edərək hadisə zamanı istifadə etdiyi odlu silahı Salyan rayonunda Kür çayına atlığındı.

Polis bölməsində hal şahidlərinin iştirakı ilə Azərbaycanın üzərində şəxsi axtarış aparılan zaman ondan şəxsi istehlak məqdarından artıq çəki-də psixotrop maddələr olan metamfetamin və MDMA hebləri aşkar olunaraq götürülüb. Faktla bağlı Nərimanov Rayon Polis İdarəsinin İstintaq Şöbəsinə cinayət işi başlanıb, əməliyyat-is-

tintaq tədbirləri davam etdirilir. A.Orucovun qanunsuz əməllerindən zərərçə-kən başqa vətəndaşlar varsa onlardan aidiyəti üzrə Nərimanov Rayon Polis İdarəsinə müraciət etmələri xahiş olunur.

Gömrük nəzarətindən gizlədilən spirtli içkilər aşkarlanıb

Gömrük nəzarə-tindən gizlədilən spirtli içkilər aşkarlanıb. Dövlət Gömrük Komitəsinin Mətbuat və İctimaiyyətə Əlaqələr

idarəsində AZERTAC-a bildirilib ki, Qərb Ərazi Baş Gömrük İdarəsinin Əməliyyat və Təhqiqat İdarəsinin Əməliyyat şöbesinə daxil olan məlumat əsasında “Qırmızı Körpü” gömrük postunda Gürcüstandan “Volkswagen Passat” markalı nəqliyyat vasitəsilə gələn Azərbaycan vətəndaşı saxlanılıb və nəqliyyat vasitəsinə baxış keçirilib. Gömrük baxışlı zamanı yük yerində üzərində “Moet Chandon Champagne” yazılı 24 ədəd 0,75 litrlik, “Jagermeister” yazılı 22 ədəd 1 litrlik, “Martini” yazılı 24 ədəd 0,75 litrlik və “Raki” yazılı 14 ədəd spirtli içki aşkarlanıb. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Xəzər dənizində zəlzələ olub

Dünən Xəzər dənizində maqnitudası 3,6 olan zəlzələ baş verib. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası nəzdində Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzində AZERTAC-a bildirilib ki, yeraltı təkanlar yerli vaxtla saat 11:45-də qeydə alınıb. Zəlzələnin ocağı 24 kilometr dərinlikdə yerləşib.

Nərimanov Rayon Polis İdarəsinin 16-ci polis bölməsi əməkdaşlarının həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində odlu silahdan istifadə olunmaqla ictimai qaydanı kobud sürətdə pozaraq xuliqanlıq cinayəti törədən və bununla da qəsdən sağlamlığa ağır zərər vuran Salyan rayon sakini əvvəller məhkum olunmuş Azərbaycan saxlanılıb.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirilər ki, cari il avqustun 5-də gecə saatlarında A.Orucov tanışı Ramal Sadiqovun idarə etdiyi “Mercedes” markalı avtomobilə Atatürk prospektinə gələrək üzərində olan “Vinchester” markalı ov tüfəngindən atəş açaraq paytaxt sakini Ziyadxan Sədiyevə həyat üçün təhlükəli olan ağır bədən xəsarəti yetirək xuli-

Azərbaycanın İşgal Olunmuş Ərazilərindəki Tarix və Mədəniyyət Abidələrini Müdafiə Təşkilatı» İctimai Birliyi

Azərbaycanın İşgal olunmuş Ərazilərindəki Tarix və Mədəniyyət Abidələrini Müdafiə Təşkilatı» İctimai Birliyinin sədri Faiq İsləməliov bildirdi ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi başlayan ərefədə - ötən əsrin 80-ci illərinin sonlarında bu bölgədəki abidələrin verildiyi kataloqda 900-ə yaxın abidə qeyd olunmuşdu. Reallıqda isə bunların sayı, təqribən, 7 mindir. Ötən iki onillik ərzində məkrili erməni siyasetinin bir qolu olaraq Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsinin işgal edilmiş ərazilərində xüsusi amansızlıqla xalqımızın tarixi-mədəni irsinin mühüm hissəsi olan tarix və memarlıq abidələri dağılmaya, süni özünüküldəşdirməyə, yəni bütövlükde, vandalizmə məruz qalıb. Həmin prosesin indi də davam etdirildiyini deyən F. İsləməliov çoxsaylı fotomateriallərə əsasında dediklərini sübuta yetirdi.

Tədbirin sonunda birlik sədri toplaşanların çoxsaylı suallarına cavab verdi. Dünya mədəni irsinin mühüm tərkib hissəsi olan Azərbaycan tarixi-mədəni irsinə qarşı erməni vandalizmi ilə bağlı faktların dünən yə ictimaiyyətinə dənə geniş şəkildə çatdırılması zərureti xüsusi qeyd olundu.

Azərbaycanın İşgal Olunmuş Ərazilərindəki Tarix və Mədəniyyət Abidələrini Müdafiə Təşkilatı» İctimai Birliyi ABŞ Konqresinin Dağlıq Qarabağ separatçılarına yardım edilməsi qərarı ilə bağlı etiraz bəyanatı yaymışdır.

Bəyanatda deyilir ki, Birləşmiş Ştatlarının Ermənistana və Dağlıq Qarabağa, mütəmadi olaraq, hər il davam edən maliyyə yardımçıları Cənubi Qafqazda erməni separatizminin ve terrorçuluğunun daha da gücləndirilməsinə, Azərbaycan torpaqlarının işğalının illərlə uzadılmasına, ermənilərin işğalı altındakı ərazilərde Azərbaycanın milli mədəniyyət nümunələrinin kütləvi şəkildə məhv olunmasına xidmət edir.

Bildirilir ki, məhz ABŞ-in maliyyə yardımımı hesabına təkcə 1992-2009-cu illər ərzində Ermənistanın işgal etdiyi Azərbaycan torpaqlarında yüzlərlə inzibati yaşayış mərkəzi dağıdlaraq, xarabalığa çevrilmişdir. Müsəlman dini abidələri siyahısına daxil olan 600 məscid, türbə, qəbirüstü abidə və digər ibadətgah ermənilər tərəfindən dağıdlaraq, yararsız hala salınımdır. Qarabağın dünya əhəmiyyətli Azix, Cəbrayı rayonunun Tağlar mağaralarında qazıntılar aparılmış, Ağdam, Xocalı, Xankəndi ərazilərində və Qarqar çayı boyunca yerləşən bütün kurqanlar Ermənistanın ekspedisiya qrupları tərəfindən dağıldılmış, əldə edilmiş bütün əşyalar isə Ermənistana daşınmışdır. Şuşa, Əsgəran, Şahbulag, Ağdere, Kəlbəcər və Ləçin rayonları ərazilərində 30-dək arxeoloji qazıntı aparılmış, burada ABŞ-dan, Ingiltərədən, Hollandiyadan, Norveçdən və digər ölkələrdən onlarla mütəxəssis iştirak etmişdir.

Bundan əlavə, ABŞ-in maliyyə vəsaiti hesabına Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərində 15 yeni erməni kilsəsi tikilmiş, 700 Alban dövründə aid tarix və mədəniyyət abidəsinin üzərindəki tarixlər, divar yazıları pozularaq, erməni metnləri ilə əvəzlənmişdir. Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərinə Ermənistanda hazırlanmış 2 min erməni xəç daşı basdırılmışdır. Hər il Ermənistanda Azərbaycanın dövlətçiliyi əleyhinə

dəyəri 100 minlərlə dollarlarla, ölçülən təbliğat materialları müxtəlif dil lərde çap edilərək, dünyaya yayılır.

Azərbaycanın İşgal Altındaki Daşınmaz Tarix və Mədəniyyət Abidələrinin Elektron Məlumat Bazasının yaradılması və xarici ölkələrdə təqdimatı erməni vandalizminin ifşasına şərait yaradacaqdır» adlı layihəye start verilib. Azərbaycanın İşgal Olunmuş Ərazilərindəki Tarix və Mədəniyyət Abidələrinin Müdafiə Təşkilatı İctimai Birliyinin sədri Faiq İsləməliov deyir ki, layihənin tətbiqində məqsəd işgal olunmuş ərazilərdə tarixi, mədəni irsimizə aid olan abidələrin elektron məlumat bazasını yaratmaq id: «Yaradılmış bu bazadakı materiallardan hansısa kitab və film üçün lazım olduqda asanlıqla istifadə etmek mümkün olacaq. Materialların toplanması çox çətin işdir. Layihə çərçivəsində 4500 abidə aşkar edilib. Onların 30 minden çox görüntüsü əldə edilib».

Azərbaycanda mülki əhaliyə qarşı terrorçu fəaliyyətin, bilavasitə Ermənistan Respublikasının dövlət orqanları və separatçı qurum tərəfindən üçüncü ölkə vətəndaşları, Azərbaycan Respublikasının azsaylı xalqlarının nümayəndələri, hərbi əsir və girovlardan istifadə ilə təşkili, maliyyələşdirilməsi və reallaşdırılmasına cəhdələr göstərilmişdir

kar separatizm. 1989-1994-cü illerde erməni separatçıları və terrorçuları tərəfindən Azərbaycan ərazisində 373 terror aktı törədilmiş, neticədə, 1568 nəfər ölmüş, 1808 nəfər yaralanmışdır. Azərbaycan Respublikası, eləcə də, xarici ölkələrin məhkəmələri tərəfindən prosessual qaydada sübuta yetirilmişdir ki, həmin terror aktlarının 32-si Ermənistən Respublikasının xüsusi xidmət orqanlarının, bilavasitə iştirakı ilə Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərindən istifadə edilməklə, cəbhə xəttindən yüz kilometrlərlə aralıda yerləşən yaşayış məntəqələrində həyata keçirilmişdir.

Azərbaycanda mülki əhaliyə qarşı terrorçu fəaliyyətin, bilavasitə Ermənistən Respublikasının dövlət orqanları və separatçı qurum tərəfindən üçüncü ölkə vətəndaşları, Azərbaycan Respublikasının azsaylı xalqlarının nümayəndələri, hərbi əsir və girovlardan istifadə ilə təşkili, maliyyələşdirilməsi

Azərbaycan Respublikasının Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin eməkdaşlığı neticəsində, Ermənistən Respublikası Milli Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin şöbə rəisi polkovnik Can Ohanesyanın, onun müvənni mayor Aşot Qoloyanın, Rusiya Federal Əks-Kəşfiyyat Xidmətinin terrorizmle mübarizə idarəsinin baş əməliyyat müvəkkili mayor Boris Simonyanın başçılığı ilə Rusiya

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə dəstəyi ilə “İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması” istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

liyyat-axtarış tədbirləri davam etdirilir.

Bu dəhşətli terror aktının qeyridiliyi ondadır ki, Azərbaycan torpaqlarını işgal edən və Dağlıq Qarabağın separatçı rejimine himayədarlıq edən qonşu Ermənistən xüsusi xidmət orqanları həmin cinayeti həyata keçirmək üçün terrorçuları digər həmsərhəd ölkədə - Rusiya Federasiyasında, ölkəmizin bir sıra şimal rayonları barəsində ərazi iddiaları irəli sürən separatçılar sırasından hazırlanmışdır. Bu isə, müxtəlif etnik yönümlü separatçılar arasında qarşılıqlı əlaqələrin beynəlxalq terrorizmin əsas tərkib hissələrindən biri olduğuna daha bir sübutdur.

Təessüf ki, bu yeganə fakt deyil. Belə ki, 2000-ci ilin əvvəlində etibarən Azərbaycanın şimal rayonlarında yaşayan avar xalqının adından separatçılıq hərəkatını başlamış məqsədini güdən bir qrup fəallışmışdı. 2001-ci ilin iyun ayından Dövlət Yol Polisinin postlarına, rayon polis şöbəsinə və hərbi hissəyə bir neçə basqınlar, Şeyx Şamilin abidəsinin partladılmışı kimi cinayətlərin töredilməsi Zaqtala və Balakən rayonlarında vəziyyəti kəskinləşdirmişdi.

Həmin cinayətlərin istintaqı zamanı göstərilən qrupun rəhbəri Hacı Maqomedovun və sonradan onun həbs edilmiş silahdaşı Şaban Buşdiyevin erməni xüsusi xidmətlərinin nümayəndələri ilə əlaqələri olması faktı aşkarlanmışdır.

VAHİD ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

ərazisində fəaliyyət göstərən erməni separatçılarından ibarət terrorçu qrup məsuliyyətə cəlb olunmuşdur. Moskvada yerləşən və Valeri Petrosyanın rəhbərlik etdiyi “TİRR” Assosiasiyanın tərəfindən maliyyələşdirilən həmin qrup Rusiya və Azərbaycan ərazisində dəmiryolu qatarlarında bir neçə partlayış törətmışdır. Bütün bu şəxslər Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası məhkəmələri tərəfindən müxtəlif müddətlərə azadlıqdan məhrum məzəmetmə cəzasına məhkum olunmuşlar.

Rusiya Federasiyasının Dağlıq Qarabağ Respublikası ərazisində fəaliyyət göstərən terrorçu-separatçı “Sadval” təşkilatı üzvlərinin 1994-cü il martın 19-da Bakı Metropoliteni stansiyalarından birində törətdikləri 14 nəfər dinc sakının ölümü, 42 nəfərin yaralanması ilə nəticələnən partlayışın Ermənistanda Azərbaycan Respublikası xüsusi xidmət orqanları tərəfindən

təşkil edilməsi faktı da prosessual qaydada tam sübuta yetirilmişdir. Çoxsaylı şahid ifadələri və maddi sübutlar bu təşkilatın yaraqlılarının Ermənistən Respublikasının Nairi və Arzni rayonlarında yerləşən, xüsusi xidmət orqanlarına məxsus hərbi-təxribat hazırlığı bazalarında, habelə, Dağıstan Respublikasının Məhərrəmkənd rayonu ərazisində təşkil edilmiş xüsusi düşərgələrdə təlim keçdiklərini, birmənli şəkildə təsdiqləmişdir. Məhz Ermənistən xüsusi xidmət orqanları terror aktlarının icrası üçün cinayetkarları zəruri partlayıcı materialları və texniki vasitələr təchiz etmiş və maliyyələşdirmişlər. Azərbaycanın milli Təhlükəsizlik orqanları həmin cinayətin 43 təşkilatçısını və icraçısını aşkarlamış, onlardan 30 nəfəri Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin hökmü ilə azadlıqdan məhrum olmuşdur. Ölkənin hüdudlarından kənarlı gizlənənlər barədə isə, əmə-

Maykl Ceksonun corabı hərracda milyon dollara satılacaq?

Maykl Ceksonun ilk dəfə ay gəzintisi rəqs texnikasını ifa etdiyi məşhur corabı "Gotta Have Rock and Roll" hərracında satışa çıxarılib. "Daily Mail" qəzetiinin yazdırmasına görə, corabın başlanğıc qiyməti 100 min dollar olsa da, hərrac təşkilatçıları onun qiymətinin 1 və ya 2 milyon dollara qalxacağını gözleyirlər.

Maykl Cekson modeleri Bill Uitten tərəfindən hazırlanmış sənəqərlər bəzədilmiş corabını "Victory Tour" (1984-cü il) turunun uğurlu təşkilinə görə minnətdarlıq məktubu ilə birgə meneceri Frenk Dileoya hədiyyə etmişdi. Noyabr 13-22-də keçiriləcək hərracda, həmçinin Dileonun şəxsi kolleksiyasından Maykl Ceksonla işlədiyi illər ərzində topladığı 50 əşya nümayiş olunur. Onların arasında müğənninin imzasının olduğu qızıl və platin "Thriller" diskı, ölüm-qabağı "This Is It" külliyyatı və digər unikal əşyalar var.

Qeyd edək ki, Maykl Cekson bərəq vuran corabda ilk dəfə 1983-cü ildə mart ayında "Motown Records" səsəyazma kompaniyasının 25 illiyinə həsr olunan şouda "Billie Jean" mahnısını ifa edərkən səhneyə çıxmışdı. Həmin şouda o, dünyadan ən populyar rəqs texnikalarından birinə çevrilən ay gəzintisini ifa etmişdi.

"Bakcell"dan tamamilə yeni internet paketləri

Şirkətinin təsdiq etdiyi məlumatə əsasən maksimum rahatlıq təklif edir. Müştəriyönlü və çox sadə məhsul olan yeni internet paketlərindən istifadə edən abunəçilər, həm də nömrənin balansına daha yaxşı nəzarət edə biləcəklər. Belə ki, mobil internet nömrədə abunəçi yalnız internet paketi alıqda aktiv olacaq. Internet trafiki bitdikdən sonra abunəçiyə her meqabayta görə daha yüksək qiymət ödəmək əvəzine, xüsusi səhifə və ya SMS vasitəsilə münasib qiymətə yeni paket almaq və ya cari paketi yeniləmək təklif olunacaq.

Bu yeni məhsullar Azərbaycanda mobil internet istifadəsi üzrə maksimum şəffaflığı təmin edən böyük bir yenilikdir. Bundan sonra internet paketi almayan abunəçilər smartfon tətbiqətmələrinin arxa fonda baş verən yenilənmələri və ya təsadüfi internet bağlantısı neticesində yaranan biləcək əlavə xərclərdən azad olacaqlar. Çünkü mobil internet yalnız müvafiq internet paketini əldə etdikdən sonra aktivləşəcək.

Bu internet paketlərinin getirdiyi təkmilləşdirilmiş müştəri təcrübəsi isə "Mənim Bakcellim" tətbiqətməsi sayəsində daha əlverişli olacaq. Belə ki, "Mənim Bakcellim" vasitəsilə abunəçi internetdən istifadəyə tam nəzarət edəcək, lazım olan paketləri əldə edə, yeniləyə və ya dəyişə biləcək, xərclənən məbləğ və aktiv paketin qalan hissəsi barədə şəffaf məlumat alacaq.

"Bakcell" şirkəti məhsul və xidmətlərinin keyfiyyətini daha da artırmaqla abunəçilərinə daha yaxşı müştəri təcrübəsi təqdim edəcək. Bunun üçün Azərbaycanın ən sürətli mobil şəbəkəsinin bütün texniki imkanları mövcuddur.

Yeni aylıq internet paketləri abunəçinin istəyindən asılı olaraq 50 MB, 500 MB, 1 GB, 2 GB, 5 GB və ya 10 GB həcmində təklif olunur. Daha ətraflı məlumatı "<https://www.bakcell.com/az/internet-for-smartphones>" səhifəsindən və ya "Mənim Bakcellim" mobil tətbiqətməsinin "Internet paketləri" bölməsindən əldə etmək olar.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavini:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

**Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.**

**Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62**

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməye bilər.

Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələrin "Azərbaycan" nəşriyatında çap olunur.
Qəzetdə AzərTAC, SIA və AZADINFORM informasiya agentliyinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600**

Ses

Son səhifə

8 noyabr

YAP Binəqədi rayon təşkilatı imzatoplama kampaniyasını uğurla davam etdirir

23 dekabr 2019-cu il tarixdə ölkəmizdə keçiriləcək Bələdiyyə seçkilərində xalqa xidmət devizi ilə iştirak edəcək Yeni Azərbaycan Partiyasını təmsil edən namizədlərin imzatoplama kampaniyasına start verilib. Yeni Azərbaycan Partiyası Binəqədi rayon təşkilatı da YAP tərəfindən irəli sürülmüş namizədlərin imzatoplama kampaniyasını uğurla davam etdirir.

Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən Binəqədi bələdiyyələrinə irəli sürülmüş namizədlər yerlərdə sakinlərlə görüşür, imza toplayırlar. Binəqədi rayonunda builki seçkilər, ümumilikdə, 5 bələdiyyə üzrə 81 nəfər partiya üzvünün na-

mizədiyi irəli sürürlüb.

Qeyd edək ki, Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən bələdiyyələrinə irəli sürülmüş namizədlər yerlərdə sakinlərlə görüşür, imza toplayırlar. Binəqədi rayonunda builki seçkilər, ümumilikdə, 5 bələdiyyə üzrə 81 nəfər partiya üzvünün na-

həyata keçirilməsi prosesi davam edir.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA

Oğuz rayonunda imzatoplama kampaniyası uğurla davam edir

Dekabrın 23-də keçiriləcək bələdiyyə seçkilərinə hazırlıq işləri Oğuz rayonunda uğurla davam edir.

Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən Oğuz rayon bələdiyyələrinə irəli sürülmüş namizədlər yerlərdə sakinlərlə görüşür, imza toplayırlar. Oğuz rayonunda builki seçkilər, ümumilikdə, 15 bələdiyyə üzrə 137 nəfər partiya üzvünün namizədiyi irəli sürürlüb.

Bildirilib ki, namizədiyi irəli sürülenlər gördükleri əməli işlərlə xalqın inam və etimadını qazanan, həzər zaman öz biliq və bacarıqları ilə seçilən, intellekt səviyyəsi yüksək şəxslərdir. Hazırda 117 sayılı Oğuz-Qəbələ Daire Seçki Komissiyası üzrə imzatoplama kampaniyası uğurla davam edir.

ZÜMRÜD